

VOGUE

IDIOOT

BLACK TIE CORONA,
VINTAGE EN
DE CERN-SHOP:
MODE VAN
DE TOEKOMST

ETYMOLOGIE
DE OORSPRONG
VAN QUARK EN
ANDERE TERMEN

HET VAKIDIOOT INVULVERHAAL

DE 5 MOOISTE
WANDELPLEKKEN
VAN NEDERLAND

DE PERFECTE
BALLET BODY
IN 5 STAPPEN

RODE OORTJES:
DE LIEFDESBRIEVEN VAN

ALBERT EINSTEIN

In dit nummer

	Van de Voorzitter <i>Johan</i>	4
	Gevangenissen, boezems en James Joyce <i>Lotte Polling</i>	5
	How to get a ballet body <i>Laura Deen</i>	7
	Mode van de toekomst <i>Leon Kamermans</i>	10
	De Bhagwan: Fraudeur of bron van inspiratie? <i>Marlien Wennekes</i>	14
	Veelzijdig Tegenstrijdig <i>Eva Groenendijk</i>	16
	INVULVERHAAL!!!11!1! <i>Leon Kamermans & Lotte Polling & Laura Deen & Jelle Draijer</i>	18
	Hoe nerds mainstream werden <i>Patrick van Dieten</i>	20
	From Einstein with Love <i>Jelle Draijer</i>	21
	Polen kraken Enigma, voordat het cool was <i>Alex Jonker</i>	24
	De Vakidioot Leesclub	28
	Stille saamhorigheid <i>Jelle Draijer</i>	29
	De Vijf Mooiste Plekken van Nederland	30
	Een (a)politieke avond <i>Jan Pieter van der Plas</i>	32
	"De Oplossing" - deel 4: De Vraag <i>Sander Vanheste</i>	34
	De strip	36

Uitgave 11 april 2020
Oplage 1639
Deadline 1 juni 2020

De Vakidiot is een uitgave van
 Studievereniging A-Eskwadraat
 Princetonplein 5
 3584 CC Utrecht

Telefoon (030) 253 4499
Fax (030) 253 5787
Website a-eskwadraat.nl/vakid
E-mail vakid@a-eskwadraat.nl

Wil je de Vakidiot niet meer ontvangen of ben je verhuisd? Pas dan je gegevens aan op a-eskwadraat.nl.

Redactie

Jelle Draijer
 Laura Deen
 Leon Kamermans
 Lotte Polling
 Marlien Wennekes
 Niels Asberg
 Jan Pieter van der Plas
 Patrick van Dieten

Voorzitter

Jelle Draijer

Eindredactie

Niels Asberg

Secretaris

Leon Kamermans

Omslag

Niels Asberg
 Lotte Polling

Met dank aan

Alex Jonker
 Eva Groenendijk
 Sander Vanheste

Redactioneel

Corona viel voor ons ook op een ongelukkig moment. Donderdagavond, net voordat ik met dertig anderen naar Straatsburg zou vertrekken, zaten ik en de eindredacteur in de werkkamer de Vakidiot af te typen toen het mailtje kwam: alle studenten wordt aangeraden thuis te blijven. Een week later: alle universiteitsgebouwen dicht. Oftewel: de Vakidiot, die altijd eerst bij BBG bezorgd wordt, zou niet meer op de post kunnen. Eerst dachten we nog: misschien gaan ze tijdens blok 4 weer open, dan versturen we het dan wel. Tot weer een week later de maatregelen tot 1 juni werden verlengd.

Gelukkig vond onze geliefde eindredacteur alsnog een oplossing. Dankzij hem dus toch deze fysieke Vakidiot. Voor sommigen is dit een groot geluk (ik bijvoorbeeld wilde koste wat kost mijn hoofd op de deurmat zien liggen). Voor anderen een grote teleurstelling, want nu hebben ze nog meer oud papier. Maar voor diegene: wacht maar! Als het wc-papier opnieuw nergens te krijgen is, zal ook jij deze Vakidiot dankbaar zijn!

Deze editie was het thema *glossy*. Verwacht dus niet te veel vakartikelen. Wel schreven we over *dé look* van volgend seizoen. En natuurlijk mocht een artikel over de Bhagwan niet missen. De naam Vakidiot zijn we dus eigenlijk niet meer waardig, aangezien we over alles behalve ons vakgebied schreven (met uitzondering van Lotte).

Nog even terugkomend op corona: Voor mij betekende het vooral een sociale herordening. In plaats van hoorcolleges, webinars. In plaats van borrels, videobellen. Ook lag ik 's nachts een keer wakker en beloofde ik mezelf om toch weer een Facebook-account aan te maken, zodat ik makkelijker in contact zou komen met vrienden en kennissen. (Nu nog steeds niet gedaan overigens.)

Never waste a good crisis lees je af en toe. Alsof corona een zegen is, omdat we nu de mogelijkheid krijgen om onze samenleving opnieuw in te richten. Maar het is geen zegen. Het verwoest levens. Een beter spreekwoord: 'Ga niet bij de pakken neerzitten.' Hopelijk helpen deze artikelen daarbij. Zoals het maken ervan ons, als redactie, ook geholpen heeft.

Succes met zelfstuderen!

Jelle Draijer, *Voorzitter van de Vakidiot*

Van de Voorzitter

Johan

Lieve lezer,

Als ik aan Vogue denk, dan denk ik aan één of ander welbekend modeblad. Ik wil niet zeggen dat ik wat kortzichtig ben, maar na wat spuurwerk op internet blijkt dat Vogue ook heel wat andere dingen kan betekenen. Uit de digitale woordenboeken van Cambridge en Oxford komen concepten naar boven die voor mij nog onbekend waren: 'a fashion or general liking, especially one that is temporary' of 'the general acceptance or favour'.

Dus. Vrij vertaald naar het Nederlands kom ik ongeveer op een definitie als 'wat nu in is' of 'wat populair is'. Daar kunnen we wat mee! Er gaat tegenwoordig geen dag voorbij waarop we niet gebombardeerd worden met nieuwsberichten over COVID-19, ofwel het coronavirus: van berichten over het huidige aantal geconstateerde gevallen in Nederland tot aan berichten van allerlei instanties die een beleid volgen. Ook wij als bestuur zijn natuurlijk erg vatbaar voor het virus; wij zitten immers dag en nacht met elkaar in een ruimte van circa 14 vierkante meter. Ik ben benieuwd waar de komende weken ons gaan brengen; de tijd zal het leren.

Als we binnen A-Eskwadraat kijken naar wat in is, wat populair is of waar iedereen het over heeft, valt mij gelijk iets op: de mysterieuze puzzeltocht van de HEF (Half Eeuw Feest), bestaande uit allerlei verschillende puzzels via diverse media. Van een beplakte deur in de gezelligheidskamer naar een puzzel in de werkkamer naar weer iets anders vertrouwelijk waar ik niet te veel over kan zeggen... Maar we kunnen ook kijken naar wat juist niet in is. Neem nou de toch wat enigszins gedateerde beschilderingen van de roze bestuurskast: alhoewel de Donald Duck-tekeningen zeker niet mismaakt zijn, is het wellicht tijd voor een wat tijdlozer ontwerp. Met als voorbeeld de Escherkast (met dank aan Alles op Alles!).

Lieve lezer, ik wens u weer veel leesplezier toe met deze Vakidioot. Tot bij de volgende editie.

Johan

Voorzitter A-Eskwadraat

Gevangenissen, boezems en James Joyce

de wonderlijke herkomst van natuur- en wiskundige termen

Lotte Polling

De meeste natuurkundigen zijn niet zo talig. Misschien zijn wiskundigen en informatici al wat beter, maar in mijn ervaring valt dit vies tegen. Zelf ben ik al menige taalfout tegengekomen in dictaten, verslagen en aantekeningen. Hoewel ik zelf niet boven de incidentele taalmisgreep sta, heb ik wel een diepe waardering en veel aandacht voor grammatica, spelling en etymologie (de herkomst van woorden). Zo vind ik het heel leuk om het groeiende spinnenweb der taal te observeren en uit elkaar te trekken. Soms vraag ik me dan ook af: hoe zijn de natuurkundige termen ontstaan en hoe is het gebruik ervan door de jaren heen veranderd?

Let them eat quark!

Zoals je misschien al verwacht, komt er vaak weinig creativiteit aan te pas wanneer er een nieuwe uitdrukking ontstaat voor een natuurkundig begrip. Veel effecten worden vernoemd naar personen, zoals het Compton-effect en het Doppler-effect. Dan denk je misschien: 'Is er dan geen enkele term in de natuurkunde die enigszins fantasieerijk is?' Oh, jawel hoor! De namen van deeltjes kunnen namelijk soms best spannend zijn. Zo vind ik de namen van de verschillende quarks-

maken leuk (überhaupt het woord quark), omdat ze zo willekeurig voelen. Ik bedoel, up en down, oké, maar dan heb je top en bottom (deze worden ook wel truth en beauty genoemd), en dan ook nog charm en strange. Waarom? Strange is vernoemd naar de zogenaamde strangeness die geconceptualiseerd werd door Murray Gell-Mann en Kazuhiko Nishijima. Nishijima noemde dit idee èta-lading (naar de èta meson), maar ik denk dat we het er allemaal over eens kunnen zijn dat strangeness een stuk leuker is.

Oké, het staat vast: strange is leuk, maar charm weet dit (naar mijn mening) te overtreffen. In het Nederlands heten de quarks op, neer, tover, vreemd, top en bodem. Zelfs in het Nederlands heeft de charm-quark de meest gemakkelijke naam: tover. Het doet me denken aan Tita Tovenaar, magie en hoe de wereld af en toe sowieso wel een beetje magisch voelt. Wat heeft deze lepton gedaan om zo'n leuke naam te verdienen? Geen gekke vraag, vooral omdat er zo ontzettend veel saaie deeltjesnamen bestaan, zoals alfa, bèta en gamma. Ik heb een diepe waardering voor degene die ervoor kiest een deeltje een naam te geven die niet gewoon een letter of een achternaam is. Misschien heeft de deeltjesfysica wel de leukste termen. Quarks hebben een kleur en een smaak. Ook het woord quark zelf heeft een herkomst die het waard is om te benoemen: het woord werd voor het eerst gebruikt in de context van deeltjesfysica door Murray Gell-Mann. Hij sloeg (zoals men doet) op een dag het boek *Finnegan's wake* van James Joyce weer eens open en las:

“ – *Three quarks for Muster Marks!
Sure he hasn't got much of a bark
And sure any he has it's all besides
the mark.* ”

Hier sloeg het woord quarks op het geschreeuw van een meeuw. Gell-Mann stond er sowieso om bekend dat hij woorden als squeak en squork gebruikte voor vreemde objecten. Gell-Mann wilde eigenlijk dat dit uitgesproken werd als kwork. Hier paste quark uit het verhaal juist zo goed omdat ook onze quarks in eenheden van drie voorkomen.

The point of no return

Het Nederlandse woord zwart gat is een letterlijke vertaling van het Engelse black hole (duh!). Hiermee is echter (gelukkig!) de herkomst van de term nog niet geheel uitgeplozen. De term 'black hole' komt namelijk van het zogenaamde Zwarte Gat van Calcutta. Dit was een kerker in de gevangenis Fort William in Calcutta. Deze stond erom bekend dat er mensen in gingen, maar nooit uitkwamen.

In het Zwarte Gat van Calcutta werden onder andere in 1756 zesennegentig Britse krijgsgevangenen opgesloten door de troepen van Siraj ud-Daulah (Nawab (een soort vorst) van Bengalen in 1756 en 1757). Het Zwarte Gat was een ruimte van $4,30 \times 5,50$ meter, en daar zaten ze dan met z'n allen opgekropt! Gedurende de nacht werden ze alleen gelaten. De volgende ochtend was het merendeel overleden. Helaas overleefde bij de fysieke zwarte gaten (voor zover ik weet) helemaal niemand het verblijf.

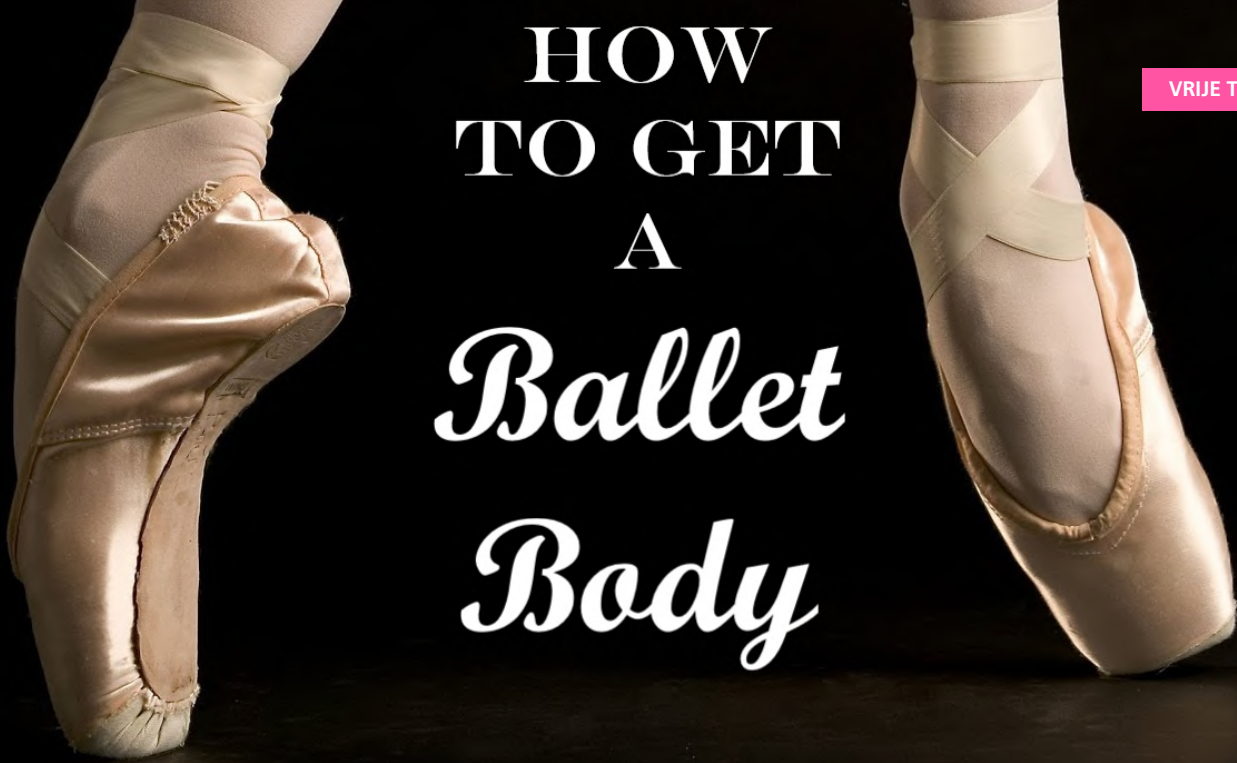
I love me some π

Pi kennen we allemaal als letter die de verhouding tussen de omtrek en de straal van een cirkel geeft ($O = 2\pi r$). Degene die ervoor koos om deze letter te gebruiken was William Oughtred (1574-1660). Oughtred was ook de persoon die het \times -symbool introduceerde en als eerste sin en cos afgekort gebruikte. Oorspronkelijk was het π/δ in plaats van π , waarin π kwam van het Griekse περιφέρεια (περί (rondom) + φέρειν (dragen)) en de δ van het Griekse διάμετρος (middellijn). Na verloop van tijd bleef alleen π over. Dat scheelt ons weer wat krabbelwerk tijdens tentamens!

Een top en een dal (en een top)

Dan weer een term die je bij de studies natuur- en wiskunde om de oren vliegt: sinus. Het woord sinus komt oorspronkelijk van het Indische woord voor de hoogte van een punt op de eenheidscirkel. Oké, dit gaat een beetje ingewikkeld klinken (het heeft mij ook een paar minuten gekost voor ik hem begreep, misschien heeft het zin om er pen en papier bij te pakken), maar de sinus werd in het Indisch beschreven als 'de helft van de koorde van het dubbele van een cirkelboog', oftewel ardhâ-jyâ (ardha = half, jyâ = koorde). Dit woord werd in eerste instantie afgekort tot jyâ of jîv en vervolgens door de Arabieren geschreven als gîb, in overeenstemming met het Arabische ġaib (plooi of opening van een kledingstuk, figuratief gebruikt voor boezem). Dit werd in het Latijn letterlijk vertaald naar sinus. En zeg nou zelf, de overeenkomst tussen een sinus en een boezem is niet heel ver te zoeken!

HOW TO GET A Ballet Body

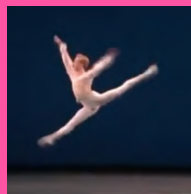
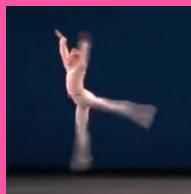
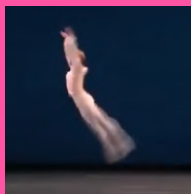
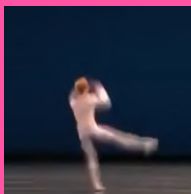

Laura Deen

De zomer komt er weer bijna aan! Ook dit jaar moet je natuurlijk weer goed voor de dag komen op het strand: je lichaam moet perfect in je bikini of zwembroek passen (beslist niet andersom). Dan kun je bezoeken brengen aan de sportschool, maar of het daadwerkelijk leuk is om een beetje met allerhande apparaten te pielen... Geloof me, het is veel leuker om je lichaam een beetje op te fleuren aan de hand van oefeningen uit het klassiek ballet. De Zonnekoning zal trots op je zijn.

De Grand Jeté En Tournant

Laten we eerst bekijken wat een *grand jeté en tournant* eigenlijk inhoudt. Hierbij kijken we naar de versie waar je met je linkerbeen afzet, maar dat kan natuurlijk ook met rechts. Bij een *grand jeté en tournant* neemt de danser eerst een aanloop met zijn lichaam gedraaid van het publiek af. Je zet af met je linkerbeen en je gooit je rechterbeen hoog in de lucht, het liefst hoger dan 90 graden en natuurlijk met gestrekte voet. Al die tijd zijn je heupen precies van het publiek weggedraaid. Je springt omhoog in de lucht, en terwijl je dat doet, gaat je rechterbeen naar beneden, je linkerbeen omhoog en je lichaam draait naar het publiek toe. Je komt dan dus omgedraaid, met je hoofd nu naar het publiek toe, neer op je rechterbeen. Samengevat: je hebt dus allebei je benen omhoog gegooid en bent 180 graden gedraaid met je lichaam. Zie ook onderstaande illustratie.

Om de *grand jeté en tournant* op een juiste en elegante manier uit te voeren, moeten heel wat spieren goed ontwikkeld zijn. Daar gaan we dan ook op focussen.

Feet

We beginnen onderaan en bij één van de belangrijkste onderdelen: de voeten. Deze moeten ten allen tijde gestrekt zijn om de beweging er elegant uit te laten zien, dus ook bij de *grand jeté* en *tournant*! Het is nog mooier als je je voet zo hard kan strekken dat je wreef ietwat golvend wordt, zoals bij de ballerina hieronder.

Als je op spitzten gaat dansen, is het ook heel belangrijk dat je voeten en vooral je enkels heel sterk zijn. Daar kun je natuurlijk voor oefenen...

Feet Strengthening Exercise

Dit heb je nodig: een tennisbal
Plaats de tennisbal tussen je enkels of iets daarboven terwijl je met je voeten parallel naast elkaar staat. Ga langzaam op je tenen staan, terwijl de tennisbal tussen je enkels blijft. Herhaal tien tot twintig keer.

We weten natuurlijk allemaal dat het woest aantrekkelijk is als je straks met je golvende, extreem gespierde voetjes het zand tussen je tenen door kan laten glijden op het strand. *Have fun!*

Legs

Om deze enorme sprong te kunnen uitvoeren, moeten je benen uiteraard aan de volgende voorwaarden voldoen:

- . Je kuiten moeten sterk genoeg zijn om hoog te kunnen springen;
- i. je moet zulke sterke benen hebben zodat je ze omhoog kunt gooien;
- ii. je moet zodanig lenig zijn dat je überhaupt je benen zover omhoog kunt gooien.

Improve Your Flexibility

Daag jezelf uit en doe mee aan een *30 Day Splits Challenge*! Heel veel apps kunnen je hiermee op weg helpen.

Je kunt nu meedoen met alle megalomane body-builders in de sportschool. Qua kuiten zijn jullie op één en hetzelfde ding uit: spier, spier en nog eens spier. Bij de ballerina hierboven kun je ook een glimp opvangen van mooie, lange kuiten.

Kuitentraining

Dit heb je nodig: een springtouw
Heel simpel: touwtjespringen! Probeer laag en snel af te wisselen met wat langzamer en hoog springen. Optioneel kan deze oefening ook zonder springtouw.

Met je imponerende kuiten en blitse hamstrings verblind je binnenkort elke willekeurige meeuw die een patatje van je wil stelen terwijl je rustig in je strandstoel zit. Veilig én esthetisch.

Upper en Lower back

Je denkt misschien dat je met je benen alleen de spagaat moet kunnen doen om zo'n enorme sprong als de *grand jeté en tournant* te kunnen maken, maar je rug moet er ook behoorlijk sterk en lenig voor zijn. Kijk nog maar eens terug naar de laatste beweging van de *grand jeté en tournant*, daar zie je dat de danser een vrij scherpe hoek maakt met zijn achterste been (probeer die hoek maar eens na te doen als je met beide benen op de grond staat).

Het is dus aan de ene kant heel belangrijk om je rug heel sterk te hebben, zodat je je benen heel lang omhoog kan houden. Aan de andere kant moet je rug ook lenig zijn, zodat je bijvoorbeeld je benen hoger kunt krijgen.

Back Exercises

Ga met je buik languit op de grond liggen. Leg je handen onder je voorhoofd. Probeer dan (zonder je billen aan te spannen) je bovenlichaam te heffen. Doe dit tien keer achter elkaar. Als je het iets moeilijker wil maken, buig dan je knieën en zet je voetzolen tegen elkaar.

Als jij je rug ook kan dubbelvouwen naar achteren, kun je meteen alle ijskramen (en wat nog meer...) spotten die verspreid over het strand staan. Zo wil iedereen natuurlijk met jôu op pad.

Uitdraai

Op professioneel niveau is het de norm om je heupen 180 graden uitgedraaid te hebben. Voor amateurs is zo'n 120-140 graden al genoeg. Dit is nodig om je been zo hoog mogelijk te krijgen (ook al, er is zoveel nodig voor een hoog been...).

Verbeter je Uitdraai

Ga op je zij op de grond liggen met je benen op elkaar. Buig je knieën, maar laat je benen wel op elkaar liggen. Hef dan je been omhoog terwijl je voeten op elkaar blijven. Doe dit tot het punt waar je heup gaat kantelen. Leg je benen dan weer op elkaar. Herhaal tien keer, draai dan naar je andere zij toe en herhaal weer.

Met de perfecte 180 graden uitdraai zie je het natuurlijk allang voor je: je kunt nu perfect de vinnen van een vis imiteren in de zee. Ariël, *here we come*.

Ballet Ready

Met al deze oefeningen kun je, als je eindelijk weer het strand op mag, met een opgeheven hoofd in je zwemkleding over het zand paraderen. Zo zie je maar weer: ballet is niet alleen een kunstvorm, maar ook een heel goede manier om je lichaam aan het werk te zetten.

Mode van de toekomst

Leon Kamermans

Het is misschien wel een van de enige dingen die lastiger zijn voor een bèta-student dan het maken van vrienden: modieus in de collegezaal verschijnen. Maar de hele tijd achter de huidige mode aan blijven lopen? Dat is écht iets voor mensen die iets studeren als psychologie of zo. Wij, dames en heren en alles daartussenin van de wetenschap, wij moeten de toorts der (modieuze) verlichting bij ons dragen! Als wij de trendsetters niet zijn, wie dan wel? Ga mee op een odyssee - met de redacteur die elke ochtend gewoon de bovenste kleren van de stapel pakt - in een poging om de modetrends van de toekomst te voorspellen.

Laat ik dan maar met de deur in huis vallen: ik voorspel dat er drie stromingen ontstaan. Ik zal in de komende pagina's uiteenzetten welke dit zijn en wat de volkomen logische redenen zijn dat deze beginnen op te komen.

De Corona

Op het moment van schrijven heb ik de persconferentie van ome Rutte open staan in mijn webbrow-ser, en wordt er verkondigd dat het wellicht beter is om colleges met meer dan 100 man niet door te laten gaan. Gelukkig studeren wij allemaal een bètawetenschap, dus die colleges kunnen gewoon doorgaan bij gebrek aan luisteraars. Hoop ik. Ik heb écht geen zin in studievertraging door een of ander griepje¹ dat naar een smerig mexicaans biertje is vernoemd. Maar deze trend die de wereld bestormt veroorzaakt wel serieuze aanhang in de modewereld! Mensen annuleren reizen om niks te missen, blijven thuis om op meer nieuws te wachten, en verkopen massaal hun aandelen om de nieuwe zomercollectie van *De Corona* te kunnen betalen.

Je hebt aanhangers van het eerste uur die tegenwoordig niet meer zonder mondkapje naar buitengaan. Ook al gaf het RIVM aan dat dit niet werkt, het is onderdeel van hun lifestyle uit gaan maken. Het mondkapje valt uitstekend te combineren met een set latex handschoenen en haarnetje. Voor de mensen onder ons die fanny packs dragen: Waarom? Maar je kan zelfs deze maifestatie van slechte levenskeuzes uitstekend combineren met *De Corona*: stop er een flesje handzeep in die half uitpuilt, zodat iedereen te allen tijde kan zien hoe hygiënisch je wel niet bent!

De wat meer casual look, hoewel sommigen ook van deze outfit nog een heus feestje weten te maken. Zo weet deze jongedame niet 1, maar 2 volstrekt nutteloze mondkapjes op haar hoofd kwijt te raken. Wat een gedurfd statement!

Elke kledingstijl heeft naast de *casual* kleding (zoals hiervoor beschreven) ook een chique equivalent: de zogenaamde *Black Tie Corona*. Dit zal denk ik een chirurgisch schort (inclusief bloed), haarnetje, van die grote groene handschoenen en sloffen over je schoenen heen. Deze stijl vindt zijn origine in de medische centra van Italië van Milaan omstreeks 2016 en is sindsdien niet meer weg te denken uit het straatbeeld (als je met "straat" "operatiekamer" bedoelt tenminste). Deze variant wordt vaak gedragen met een beschermende bril. Mocht u al een bril dragen, treur niet, dan kan je als leuk accessoire van die vergrootglazen dragen, zie ook de afbeelding hieronder.

¹Het coronavirus is heel serieus, volg altijd de aanwijzingen van het RIVM op. Ook als het om de stikstofcrisis gaat trouwens. Dat voorkomt verstoppingen, zowel in de longen als op de snelweg!

De Black Tie Corona look. Merk op dat de fashionista in deze afbeelding het chirurgisch schort heeft ingeruïlt voor een ander attribuut: het zogenaamde Coronabeertje. Dit omdat het gewoon ontzettend schattig is om te doen alsof je een levertransplantatie uitvoert op het kleine knuffelbeertje van je neefje.

Voor de echte dandy's onder ons is er natuurlijk ook galakleding te vinden: de White Tie Corona. Deze bevat gek genoeg geen strikje, maar wel een prachtig fluoriserend, hermetisch afgesloten pak. Geaccentueerd met een doorzichtig vizier en roest-vrijstalen drukflessen met zuurstof, is dit dé manier om onbezorgd naar een goedkoop vakantieadres in Italië te gaan. Het geld dat je op de overnachting hebt bespaard is wel in je outfit gaan zitten, maar man, wat zie je er goed uit.

De White Tie Corona look. De kans is 105% dat op het volgende A-Es gala iemand in deze dandy outfit op je afstapt.

Vintage

Vintage is weer helemaal terug van weggeweest (denk ik). Maar wat men meestal onder vintage verstaat (een kledingstuk uit de tijd dat je ouders nog geen grijze haren hadden), is tegenwoordig niet radicaal genoeg meer.

De wereld is steeds erger gepolariseerd, kijk maar naar Amerika. Daar staan ze zometeen voor een absoluut onmenselijke keuze: een seniele, racistische, vrouwonvriendelijke president die beste vrienden was met een veroordeelde pedofiel, óf een kerel die gezondheidszorg an sich een grondrecht vindt. Wat een onmogelijke keuze. De jeugd zal zich hiertegen verzetten en wel door terug te grijpen naar de goeie ouwe tijd: 16e eeuws Engeland. Let wel: als u niet van Europese afkomst bent, kan het zijn dat een paar studenten van de faculteit Geesteswetenschappen u erop zullen wijzen dat u aan *cultural appropriation* doet, wat natuurlijk niet helemaal woke is.

Waar stromingen als *Bauhaus* en het tegenwoordig populaire *Scandinavisch minimalisme* volgens het credo "*Less is More*" leefden, gaan wij massaal volgens de spreuk "*Draag je minder dan 1 kg aan juwelen, dan telt het niet*" leven. Broeken zijn eindelijk verleden tijd, zowel in de mannelijke als de vrouwelijke kledinglijnen. In plaats daarvan gaan we weer goeie oude *hosen* dragen, wat eigenlijk lange kniekousen zijn die je aan een riem vastmaakt. Nee, het is totaal iets anders dan een panty, maar wat het verschil is, zou ik ook niet weten. Hierover draagt men een modieuze dikke rok (of als je je zorgen maakt over je mannelijkheid een plofbroek) met natuurlijk evenveel goud geborduurd als de gevel van het rechtgebouw.

Ik verwacht echter niet dat de vrouwen de jurken uit die tijd gaan dragen: ze zijn echt *beyond* onpraktisch. De geëmancipeerde vrouw van tegenwoordig zal gewoon ongeveer dezelfde outfit gaan dragen als de man, waardoor deze outfit opeens genderneutraal is geworden. Zéér woke. Ik voorspel dan wel dat ze een bepaald deel van de outfit om biologische redenen achterwege laten: de baguette. Ik laat het als oefening voor de lezer om te bepalen welk deel dit is.

Hendrik VIII van Engeland en Ierland, die ene die zes vrouwen had waarvan er één overleed, twee van hem scheidde en er één onthoofd werden. En vervolgens zijn eigen kerk stichtte omdat de paus dat niet helemaal kosjer vond.

Wetenschapsmerch

Dit is een stijl die door een aantal mensen van de vereniging al omarmd is. Stel dat je naar de universiteit gaat. De enige manier om dan aan je medestudenten te laten weten dat je je studie leuk vindt, is om een shirt met complexe wetenschap van je vakgebied te dragen!

Maar waar haal je dit soort *merch*? Hoe komt men aan shirts met de Lagrange-vergelijkingen, het hoofd van Alan Turing of de eerste 1000 decimalen van pi?

De échte nerd die zijn intellect wil bewijzen shopt niet bij Zalando, maar bij de CERN-shop. Niets schreeuwt namelijk meer *haute couture* dan een generiek t-shirt met allemaal lastige formules erop. Men gaat in de toekomst alleen veel verder dan waar we nu zijn qua *merch*. Ik heb samen met het *Vakidoot Mode Panel* kleren bekeken en wat blijkt: er is nog zo veel meer oppervlakte om met quasi-intellectuele termen te bekladden! Broeken met afbeeldingen, rokken en panty's vol formules en armsleeves met inspirerende filosofische quotes. Waar *casuals* gewoon leuke verschillende kledingstukken aan zullen trekken, zullen de *die hards* een soort klerenkwartet spelen: De volledige outfit in hetzelfde (sub-)vakgebied.

Deze mevrouw weet precies hoe het zit. Waarom zou je een leuke jurk dragen met slechts 1x het periodiek systeem erop? Dan heb je nog allemaal ruimte over! Plak het er dan gewoon 3x op! Zéér inspirerend.

› DONE LEARNING AFTER UNIVERSITY? CERTAINLY NOT AT TNO!

LET'S FIND OUT

Nora Fahrenfort is a system engineer at TNO's Quantum Technology department. She prepares quantum technology for the daily applications of the future. At TNO, she contributes to improving society – which is precisely why she feels at home here.

“Quantum technology is in its infancy, but it's the technology of the future. Our department's task is to make this technology suitable for business. Within QuTech, a joint venture of TNO and TU Delft, one of our teams is working with KPN on the creation of a quantum internet. As a member of the Quantum Inspire team, I work on a real, working quantum computer that can demonstrate the technology.”

LOOKING AT WHAT MAKES YOU HAPPY

“I studied Applied Physics at TU Delft. My Master's research led to the smallest computer memory ever made. Although we used quantum technology for its

operation, this was atomic memory. Following my studies, I began working at TNO where I had applied for a traineeship. Recognizing my enthusiasm for technology however, HR advised me I would do better in one of the departments. At TNO, they really look at who you are and at what makes you happy.”

SOCIETAL VALUE

“TNO and I are a great match. Whenever I see something in the news that sparks my interest, it turns out TNO researched it! If I were to do my job purely for money, I wouldn't derive much happiness from it. TNO wants to improve society and help small and medium-sized enterprises in the Netherlands innovate. And though quantum technology's practical application is far in the future, anticipating its societal value is at the heart of my work here.”

SOMEONE ALWAYS HAS THE ANSWER

“TNO is a knowledge institute that cares about its people. They will help you develop yourself in

the direction of your choice. You can follow any personal development course – even on technology. Some say after university, you're done learning. That's certainly not the case at TNO! There is so much expertise in so many areas. If there's a question, there's always someone who has the answer.”

THE PROBLEM IS ALSO THE SOLUTION

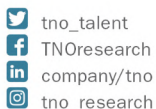
“I'm satisfied when I've connected people so that we find an answer better than anyone could have thought of individually. That's why I see myself work at TNO in the coming years. I would like to specialise in secure communication via quantum mechanical means. Some say quantum technology is problematic because these computers will be able to crack today's most powerful encryption in minutes. But quantum will also provide the solution to this problem. I want to become an expert in that.”

TNO innovation
for life

CHECK
[TNO.NL/CAREER](https://www.tno.nl/career)
FOR CURRENT
VACANCIES

Follow us on:

De Bhagwan: Fraudeur of bron van inspiratie?

Marlien Wennekes

Dit artikel gaat over een van mijn favoriete controversiële Indiase goeroes, namelijk de Bhagwan. In 1981 nam deze charismatische mysticus zijn intrek in een 260 km² groot compleet verlaten stuk grond in Oregon, voorheen "The Big Muddy Ranch" genoemd. De Bhagwan was al lange tijd een publiek figuur in India met veel Westerse volgelingen. Zoals te verwachten is, preekte hij veel over het bereiken van verlichting door meditatie. Een kernpunt was het realiseren van een volledig bewustzijn, om zo onvoorwaardelijke liefde te kunnen bereiken. De Bhagwan was echter niet de meest serieuze goeroe: hij omarmde tegenspraken en wilde expres mensen verwarren, juist om ze, zoals hij claimt, wakker te schudden. Zijn volgelingen, die zich vanuit de hele wereld aangetrokken voelden tot Bhagwans ideologie of wellicht vooral de gemeenschap en de vrije liefde die hierbij kwamen kijken, hadden zich maandenlang voorbereid op zijn komst. In die tijd hadden zij een agrarische commune van 2000 man opgericht op de voormalige ranch. In het dichtstbijzijnde dorpje – of eigenlijk gehucht – Antelope, woonden alleen een paar tientallen Amerikanen op leeftijd. Die waren, zoals je zou verwachten van Amerikanen op leeftijd, nogal conservatief ingesteld en hadden het dus niet zo op die hippies uit India. Kan dit goed aflopen?

Onze hoofdrolspeler, de Bhagwan, staat ook bekend als Rajneesh en later Osho. Hij hield ervan om iedereen voor de gek te houden en zich juist niet als een standaard "verlicht" persoon te gedragen. Zo was hij juist materialistisch ingesteld: hij had meerdere Rolls Royces, hield van dure bling bling en had een aardig fortuin opgebouwd door te kapitaliseren op meditatie en therapie. Hierdoor kreeg hij veel publiciteit en trok hij wellicht ook mensen aan die wel de verlichting wilden bereiken, maar zich ondertussen niets willen onthouden. Veel van zijn uitspraken lijken erg onschuldig en wellicht inspirerend, zoals:

“ To be creative means to be in love with life. You can be creative only if you love life enough that you want to enhance its beauty, you want to bring a little more music to it, a little more poetry to it, a little more dance to it. ”

Hoe dan ook, met zijn ideologie en manier van leven kreeg hij volgelingen over de gehele wereld, die zichzelf Sannyasins noemden. Toch is hij uitgegroeid tot één van de meest controversiële goeroes. Hoe is het zo uit de hand gelopen?

Ten eerste, waarom wilde deze man zich überhaupt in Oregon vestigen? Nou, Amerika is het land van de vrijheid en mogelijkheden. Voor wie geld heeft.

Osho en zijn loyale assistente (of de werkelijke leider?) Sheela hadden veel geld verdiend aan Westelingen op zoek naar verlichting. In India clashte de Bhagwan met de overheid, mogelijk omdat zijn mening over religie en de liefde (hij stond ook wel bekend als 'de seksgoeroe'¹) daar niet goed vielen, of mogelijk vanwege een belastingschandaal. Amerika was perfect, daar waren ze vrij om op de gekochte ranch Rajneeshpuram te stichten.

Figuur 1 De Bhagwan rijdt langs zijn volgelingen, de Sannyasins (bij Rajneeshpuram)

Van agrarische commune tot stad

Zoals vermeld was dat niet goed gevallen bij een deel van de bevolking van Oregon. Het dichtstbijzijnde dorpje Antelope werd eigenlijk compleet overgenomen door de commune die daar (overigens compleet legaal) huizen opkocht. De oorspron-

¹Hier zei hij zelf echter over: "[over seks]...religions have been repressing it. And if you repress it the natural outcome is a perverted human being. He becomes obsessed with sex. The people who call me 'sex guru' are obsessed with sex. I have not talked about sex more than I have talked about meditation, love, God, prayer, but nobody seems to be interested [...]. If I say anything about sex, immediately they jump upon it."

kelijke bevolking voelde zich bedreigd en was bang voor de mensen die ze niet kenden met vreemde ideeën die opeens 'hun' regio overnamen. Dus gingen ze de commune gerechtelijk aanklagen waar mogelijk. Een belangrijke aanklacht was dat de scheiding van kerk en staat niet gewaarborgd werd in Rajneeshpuram, omdat het een religieuze organisatie zou zijn. Dit werd natuurlijk ontkend door de Sannyasins, die zichzelf eigenlijk boven religie vonden staan. Sheela ging het politieke gevecht aan via felle reacties op de televisie. Zo werd zij het gezicht van de beweging. Geen van de partijen wilde ook maar enigszins toegeven, met heftige escalaties tot gevolg. Sommige Sannyasins werden bewapend en zelfs officieel politieagent toen de eerst agrarische commune een volledig erkende stad werd. Op het hoogtepunt leefden er maximaal zo'n 7000 personen. Terwijl de organisatie steeds groter en ingewikkelder werd, verdween Osho naar de achtergrond.

Escalatie

Dit liep natuurlijk compleet uit de hand. Ten tijde dat Sheela het voortouw nam, werd de situatie steeds extremer. Ze bleek tot alles binnen en buiten de wet bereid voor de commune of haar eigen motieven. Er hebben allerlei misdrijven plaatsgevonden, eigenlijk te veel om op te noemen. De gehele commune werd constant afgeluisterd. Er was een grootschalige vergiftiging met gekweekte salmonella in cafetaria tijdens regionale verkiezingen om tegenstemmen te voorkomen. Een ander politiek middel was het importeren van daklozen, die extatisch waren over de nieuw gevonden gemeenschap, de zorg en aandacht die er opeens was, en dus meer dan gewillig om als 'stemvee' te dienen. Toen het compleet uit de hand liep met deze nieuwe leden, werden ze gedrogeerd met het verdovende antipsychoticum haldol.

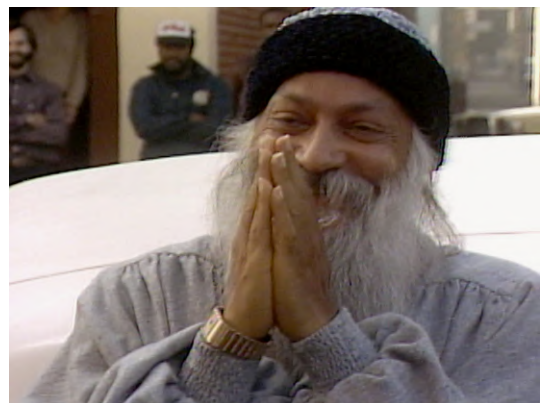
Het is niet bekend in hoeverre Osho bij deze schandalen betrokken was. Het lijkt onwaarschijnlijk dat hij er niets van afwist, maar het is wel bekend dat hij veel drugs gebruikte in die tijd en Sheela praktisch alle beslissingen nam. Later, toen alles naar boven kwam, heeft hij publiekelijk, vrij agressief, afstand genomen van Sheela. Geen wonder, want zij heeft ook geprobeerd Osho's dokter te vergifti-

gen die ze als een bedreiging zag. De organisatie stortte in elkaar in 1985, toen Sheela gevlucht was en de Bhagwan opgepakt werd en uiteindelijk gedwongen de VS moest verlaten.

Tot slot

Dit artikel werd mede mogelijk gemaakt door de documentaireserie *Wild Wild Country*. Mocht je nu nog behoefte hebben aan meer details en controverse verhalen van ooggetuigen, dan raad ik je deze serie zeker aan. Een vraag die overblijft is: zou zo'n persoon in 2020 nog steeds zo veel aandacht krijgen? Waarschijnlijk wel. Er zijn natuurlijk heel veel vergelijkbare voorbeelden waarbij het vereren van een 'perfecte leider' uit de hand loopt. De oorzaak van deze verering is vaak een gemis aan spiritualiteit of gemeenschap.

Sannyasins waren overal, ook in Nederland. In een interview met de Volkskrant zegt een oud-Sannyasin over het uiteenvallen van de organisatie: "Het was een grote schok voor ons, onze utopie donderde in elkaar. De wereld bleek toch niet zo maakbaar te zijn. Onze idealen waren ten prooi gevallen aan kwaadwillenden van binnen én buiten". Het is de zoektocht naar het ideale en de spiritualiteit die mensen zo ver brengt. Maar het moet ook leuk blijven. De jaarlijkse festivals in Rajneeshpuram, Oregon werden drukbezocht, en mensen gaven hier veel geld uit. "Spiritual Disneyland. Dansen, zingen, mediteren, neuken, gokken, drinken – alles kon, behalve drugs. Een geweldige tijd"².

Figuur 2 Osho

²Beide citaten in deze alinea zijn van een interview uit de Volkskrant: "Hoe kijken toenmalige Bhagwan-volgelingen naar de Netflixserie *Wild Wild Country*?" 16 april 2018.

Veelzijdig Tegenstrijdig

Eva Groenendijk

Samen met een eerste date zat ik van de zomer een fles witte wijn naar binnen te tanken in het avondzonnetje. We hadden het over een heel boeiend onderwerp, namelijk mijn jurkje. Het was een wit zomerjurkje van Liu Jo dat ik diezelfde zomer in de *Vogue*¹ had zien staan, om Karlie Kloss heen. Nu stond het mij natuurlijk niet zo mooi als haar, maar toch heb ik wat geld bij elkaar geschraapt om in de kassa van de Bijenkorf te stoppen. Het jurkje viel bij mij, als hondervijftachtig centimeter lange giraffe, wat kort, en dat vond deze jongen natuurlijk bijster interessant ("Oh, en hoe ziet de onderjurk er dan uit?") "Oke, ander onderwerp". En een ander onderwerp was wat er kwam: wat deed ik eigenlijk in mijn dagelijks leven? Ik vertelde dat ik studeerde: natuurkunde. "Huh? Jij studeert natuurkunde? Dat had ik nou echt niet verwacht", luidde het naar mijn mening niet zo intelligente antwoord. "Wat had je dan verwacht?", vroeg ik mij af. Nu, wat hij wel had verwacht, was dat ik één of andere mode-opleiding deed, of in de horeca werkte, of zelfs model was. Maar dat ik meer dan slechts zaagsel in mijn hoofd zou kunnen hebben zitten, nee pfoe, zoiets had hij niet zien aankomen. Hiermee wil ik natuurlijk niet suggereren dat modestudenten wel zaagsel in hun hoofden hebben zitten, maar toch vond ik het stom dat deze gast

mij zo in een hokje had geplaatst. Waarom zou ik niet kunnen houden van mooie korte jurkjes en ook van taylorreeksen? Ik herinner me een mooi citaat van Anna Wintour uit *The September Issue*, een heel sterke documentaire over de Amerikaanse *Vogue*, waar Wintour editor van is: "Just because you like to put on a beautiful Carolina Herrera dress doesn't make you a dumb person." Dit lijkt mij een vrij logisch standpunt, maar toch denken de meeste mensen onbewust te zwart-wit om zich dit te realiseren. Ik ben er de laatste jaren steeds meer achter gekomen dat mensen, inclusief ikzelf, extreme hokjesdenkers zijn. Dit is ook normaal, en volgens mij niet kwalijk. Het brein is maar zo groot, en zodra je op basis van een paar eigenschappen denkt een beetje een beeld van iemand te kunnen vormen, doe je dat. Vaak is het hokje waarin je een persoon stopt op basis van deze kenmerken ook hartstikke correct. De meeste mensen hebben, denk ik, nu eenmaal een vrij samenhangend karakter, leven in een bubbel en gedragen zich naar hun het meest op de voorgrond tredende karaktereigenschappen. Maar zeker niet alle mensen. Ikzelf bijvoorbeeld ben, volgens de meeste van mijn vrienden, een persoon vol tegenstrijdigheden. Ik doe aan ballet, maar hou ook van voetbal. Ik ben vrij verlegen en introvert, maar kan een gigantisch grote bek hebben. Ik heb

¹Niet de *Vogue*-idiot

meestal niet zo'n hoge pet op van mezelf, maar ben bij vlagen ook ontzettend arrogant. Ik studeer natuurkunde, maar heb tevens een voorliefde voor mode. Toen ik laatst aan een vriendinnetje vertelde dat ik ooit heb meegedaan aan het NK karate, zei ze: "Eef, dan denk ik elke keer dat ik je nu begrijp, maar blijf je me toch verrassen." Dat snap ik op zich heel goed. Ik maak het mensen ook niet gemakkelijk om mij te peilen. Maar betekent dit dat mijn karakter tegenstrijdig is? Eigenlijk is het dat niet. Een onsamenhangend karakter is eigenlijk alleen tegenstrijdig voor degenen die hardnekkig vast blijven houden aan die hokjes. Dan is het inderdaad raar als iemand extreem risicomijdend is, maar stiekem de Atlantische oceaan over wil zeilen. Dat klopt niet, dat zijn twee verschillende hokjes waarvan je de muren niet met een grote hamer mag kapotslaan. Hoe handig en makkelijk dit hokjesdenken ook is, het is zo zonde. Het zorgt ervoor dat mensen niet alleen in hokjes denken, maar ook in hokjes gaan leven. Het zorgt ervoor dat de term 'veelzijdigheid' wordt vervangen door 'tegenstrijdigheid'. Waarom

is het in godsnaam tegenstrijdig als als ik later een briljant astronoom wil worden en er tevens van droom om eerste soliste te zijn bij het Nationaal Ballet? Ik realiseer me dat ik wellicht te ver ben gegaan in het aannemen dat iedereen extreem zwart-wit denkt, maar ik moet zeggen dat ik nog nooit iemand heb ontmoet, inclusief ik, die het normaal vindt als iemand de grenzen van zijn of haar hokje overschrijdt. Eigenlijk ben ik het stiekem ook wel eens met die hokjes. Stiekem baal ik ervan dat het me niet lukt om mezelf in het comfortabele hokje van een lief, vrolijk, vrouwelijk meisje dat niet grof en brutaal is te plaatsen. Maar aan de andere kant is veelzijdigheid geen schande. Dat vindt Taylor Swift trouwens ook, volgens *Miss Americana* (hele goeie docu): *"I want to love glitter and also stand up for double standards. I want to wear pink and tell you how I feel about politics. And I don't think that those things have to cancel each other out. [...] We don't want to be condemned for being multifaceted."* Hé, en als Taylor Swift het met je eens is, heb je natuurlijk gelijk.

INVULVERHAAL!!!11!1!

Leon Kamermans & Lotte Polling & Laura Deen & Jelle Draijer

Het aller eerste Vakidioot invulverhaal! Vul hem vooral echt heeeel serieus in en écht niet flauw want dat is totaal niet de bedoeling. Verantwoording: dit literair hoogstaande verhaal ik gebaseerd op invulverhalen van het *Girlsceen-Forum*, de *Cosmogirl* en natuurlijk het *Meisje Djamila Doeboek*. Heb je een erg leuk verhaal gekregen? Dan mag je dit delen via de mail!¹

0. Je favoriete studievereniging _____	16. Tokkiestad _____
1. Je favoriete professor _____	17. Je favoriete zanger(es) van 10 jaar geleden _____
2. Kledingstuk _____	18. Getal onder de 10 _____
3. Gebouw in Utrecht _____	19. Negatief bijvoeglijk naamwoord _____
4. Gadget _____	20. Emotie (z.nw.) _____
5. Naam beste vriend(in) _____	21. Dier _____
6. Cijfer _____	22. Saaie bezigheid _____
7. Kledingstuk maar dan een andere dan bij 3.	23. Irrationaal getal + 1 _____
8. Génant koosnaampje _____	24. Tijdseenheid (mv) _____
9. Favoriete orgaan _____	25. Kreet _____
10. Grootste nerd van je jaar _____	26. Een rustige plek _____
11. Favoriete SGP-Politicus _____	27. Lichaamsdeel _____
12. Minst favoriete SGP-Politicus _____	28. Product van de drogist _____
13. Meest oké A-Es'er _____	29. Favoriete scheldwoord _____
14. Emotie _____	30. Nare, besmettelijke ziekte _____
15. Buitenlands bier _____	

¹Ik beloof alleen niet dat we er wat mee gaan doen: vakidioot@a-eskwadraat.nl

Je kijkt in het KBG naar de activiteitenposters van (1). Je oog valt op een poster met dr. (2) in een wel zéér gewaagde (3) gefotoshopped. De poster is een advertentie voor een modeshow in (4). Je pakt je (5) erbij, gaat naar de site van (1), en schrijft jou en je beste vriend(in) (6) als duo in. Je hebt er nu al zin in!

Na (7) weken wachten is het eindelijk zo ver: de modeshow! Je hebt voor (6) en jou een leuke bijpassende (8) gekocht en hebt al helemaal zin om op dat podium even flink te gaan shinen. Je loopt de kleedkamer van het (4) in en roept "(9), hebben we er een beetje zin in?" Dan zie je wie er staat: je (10) staat voor een paar seconden stil. Het is (11)!

"Ja, er is iets verkeerdsgestaan" zegt (11). "Wij zitten nu samen. Ik heb ook al een outfit geregeld". Je krijgt een (3) in je klauwen gedrukt, met daarop het hoofd van (12). "Ik zat te twijfelen of we toch niet voor (13) moesten gaan, maar dit leek me toch beter."

Er is geen tijd meer, en je wordt door (14) het podium opgeduwd. Je merkt dat je erg (15) bent, en je denkt nog "Krijg toch de (16), ik vind (13) veel leuker!". Je wordt omgeroepen door iemand met een accent dat regelrecht uit (17) had kunnen komen. Je kijkt het publiek in: het is (18)! Je schaamt je rot. Toen je (19) was, had je een poster van hem/haar boven je bed hangen en nu kom je hem/haar voor het eerst tegen in deze (20) outfit. Wanneer je over de catwalk loopt zie je hun blik: hij zit vol (21). Als je aan het einde van het podium belandt, poseer je als een (22). Je loopt zo snel mogelijk weer backstage.

Later op de avond (je hebt niet gewonnen helaas) komt (18) naar je toe. Er wordt in je oor gefluisterd: "Weet je wat me leuk lijkt om samen te doen? (23)!" Nou, dat lijkt je wel wat. Jullie spreken over (24) (25) af. (26)!

Eerst maar even terug naar (27), eerst maar even je (28) insmeren met (29) om de boel op te leuken. (30), het blijft niet zitten, het loopt er allemaal af. Typisch een symptoom van (31). Nu moet je (24) (25) in quarantaine. Daar gaat je afspraak met (18).

Hoe nerds mainstream werden

Patrick van Dieten

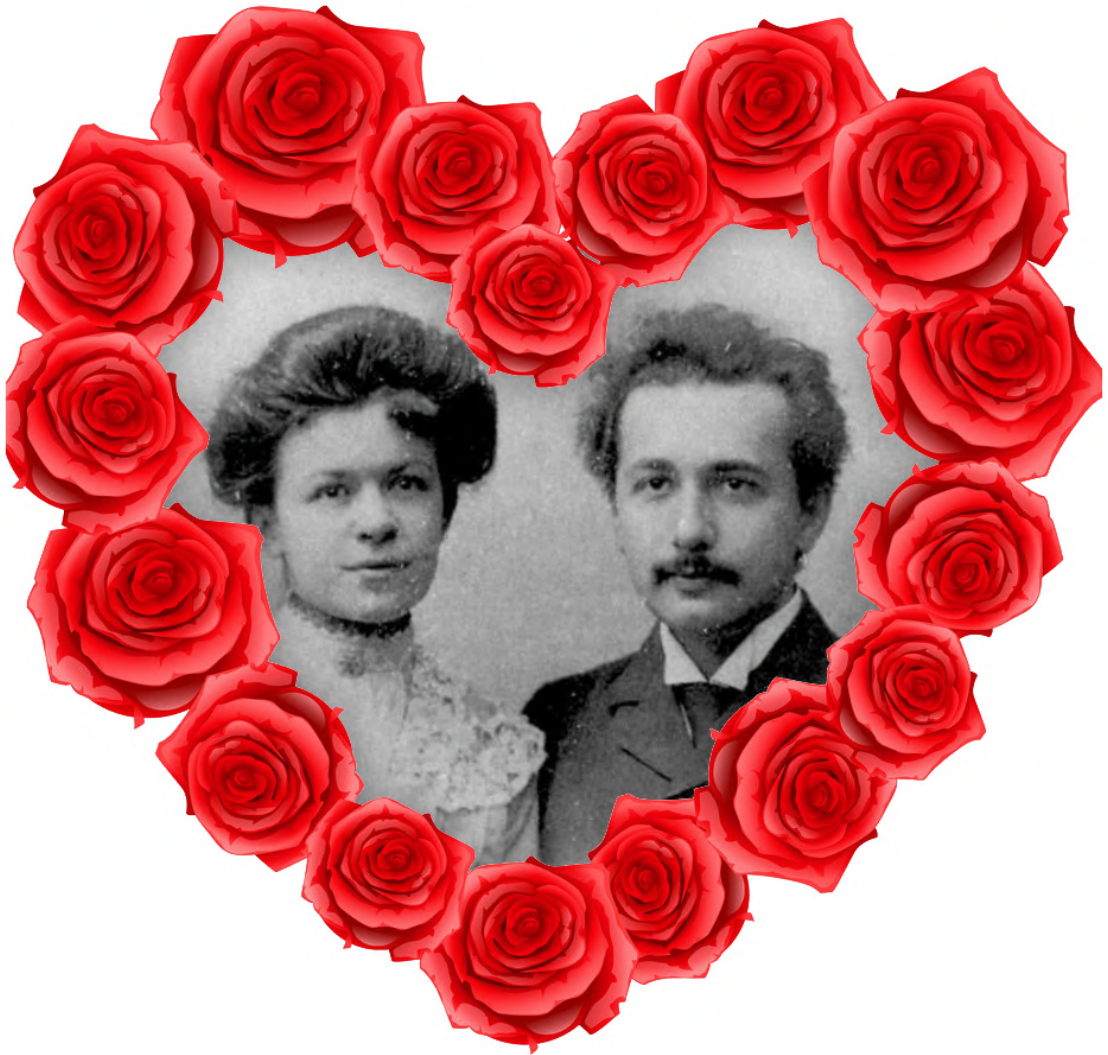
Waar een paar decennia geleden sciencefiction en fantasy werden gezien als niche-genres voor nerds, zijn het tegenwoordig juist deze genres die de entertainmentindustrie domineren. Marvel's *Avengers: Endgame* ging de boeken in als de grootste film aller tijden - in termen van omzet - en series als *Game of Thrones* waren ongekend populair. Nieuwe fenomenen waren de ellenlange discussies op fora zoals *Reddit* en hoeveel er over deze films en series gesproken werd met vrienden, familie en collega's. Waar je vroeger raar werd aangekeken wanneer je begon over Dr. Strange, hoor je er nu niet meer bij als je niet weet wie Thanos is. Veel Marvel en DC superhelden zijn echter net zo oud als onze ouders en toch breken ze nu pas door. So, what happened?

In de jaren 60 vormden nerds nog een subcultuur waar niemand naar omkeek. Dit veranderde met de opkomst van consumentenelektronica en het succes van invloedrijke figuren als Bill Gates en Steve Jobs. Hele industrieën ontstonden in Silicon Valley waar jonge technisch opgeleiden goed geld konden verdienen. Zodoende konden nerds een welvarender leven leiden, maar het negatieve stigma bleef voortbestaan omdat de meeste mensen zelf nauwelijks met deze nieuwe technologieën werkten. Ondertussen bracht J. R. R. Tolkien met *Lord of the Rings* fantasy naar het grote publiek.

Sinds de eeuwwisseling nemen het internet en smartphones de traditionele media over. Mensen spenderen steeds meer tijd achter computers en op hun smartphone. Met de aanwezigheid van software en high-tech elektronica in ons dagelijkse leven neemt de waardering voor handige nerds toe. Waar het vroeger gebruikt werd als negatieve connotatie voor iemand met een sterke interesse in non-mainstream hobby's of onbekwaamheid in sociale vaardigheden, staat het tegenwoordig synoniem voor intelligentie en passie voor een specifiek onderwerp. Sommige beroemdheden verschijnen zelfs op tv met extra dikke brilmonteren en andere nerdy accessoires. Ook van origine niet-nerds beginnen T-shirts met woorden als 'Geek' of 'Dork' te dragen.

"I got called a pathetic loser for reading manga by a person in a One Piece T-shirt. Modern nerd culture in a nutshell." --- thefran

Op het internet ontstaan ondertussen communities voor mensen met hele specifieke interesses, maar ook gevestigde fanbases groeien enorm. Met het ontstaan van online communities wordt het steeds interessanter voor producenten om de verhalen uit deze subculturen te vertalen naar film of tv-serie. Het succes van de *The Lord of the Rings*-films opende de deur voor meer fantasyproducties als *Game of Thrones*. Ook oude successen als *Star Wars* werden weer nieuw leven ingeblazen. Het is verleidelijk om het succes van de nerdcultuur toe te schrijven aan haar rijke intellectuele verhalen, maar het was vooral een strategische zet van de entertainment industrie. *"Nerds never became cool. Their hobbies did."*

From Einstein with Love

Jelle Draijer

Op weg naar zijn wonderjaar (1905), toen hij theorieën bedacht over de kinetische energie van gasdeeltjes en die van relativiteit, was Einstein ook verliefd. De persoon in kwestie was Mileva Marić, geboren in Servië, en hun liefde begon in de collegebanken van de Polytechnische Schule Zürich waar ze beiden de lerarenopleiding natuur- en wiskunde deden. Marić overigens als enige vrouw. Wanneer ze precies een relatie begonnen is onbekend, maar de eerste brief uit het boek *The Love Letters* (vertaald uit het Duits) werd geschreven net een jaar nadat ze de opleiding begonnen (1897). De laatste brief is van september 1903, toen ze net zes maanden getrouwd waren, en daarmee laat deze bundeling de ontwikkeling van een roerige relatie zien, waar ik een paar episodes van zal uitlichten.

1 Absence makes the heart grow fonder

Hoewel je er nooit echt rode oortjes van krijgt, worden de brieven het vurigst in de soms lange periodes dat Einstein en Marić elkaar niet zagen. Neem bijvoorbeeld in de zomer van 1900¹, van juli tot oktober. Einstein zit in Milaan met zijn familie, zij in Servië. In elke brief uit die tijd verzucht Einstein haar afwezigheid. Tegelijkertijd vertelt hij hoe zijn moeder keihard moest huilen toen ze hoorde dat hij met Marić ging trouwen. "You are destroying your family and future." "If she gets pregnant, you'll really be in a mess.", zo citeert hij haar. "No family will have her!" (p. 19) Zou Marić niet bij de juiste stand behoord hebben? Of uit het juiste land komen? Einstein beantwoordt deze afkeuring echter met zijn kenmerkende tegendraadsheid. Hij schrijft: "[My parents] think of a wife as a man's luxury, which he can afford only when he is making a comfortable living. I have a low opinion of this view, because it makes the wife and the prostitute distinguishable only insofar as the former is able to secure a lifelong contract from the man because of her more favourable social rank." (p. 23) Een geëmancipeerde romanticus dus.

2 Lieserl: the making of

Voordat Einstein wereldberoemd werd met zijn vier papers uit 1905, had het paar moeite om een vaste aanstelling te vinden. Einstein bijvoorbeeld wilde graag assistent worden bij een universiteit, maar werd voortdurend afgewezen. En in 1900 haalt Marić zelfs haar eindexamen niet, waarop ze vanuit Zürich een baan in Kroatië zoekt, terwijl Einstein in Milaan verblijft. In april 1901 plannen ze een vakantie bij het Comomeer om elkaar eindelijk weer te zien. Maar Marić annuleert de reis. Ze schrijft: "I received a letter from home today that has made me lose all desire, not only for fun, but for life itself." (p.48) Wat stond er in deze brief? Dit: Ze was afgewezen voor de onderwijspositie in Kroatië. De dag nadat ze dit verstuurde (en Einstein het nog niet had kunnen lezen) ontving ze echter een brief van Einstein. Hierin drukt hij haar op het hart dat als ze de functie niet zou krijgen, er niet

te zwaar aan moest tillen, omdat ze dan in ieder geval samen zouden zijn. Hij schrijft: "You are a thousand times more important to me than you could ever be to all the people of Zagreb!" Ook spoort hij haar nog eens aan om naar het Comomeer te komen. Marić, gesmolten door het lezen van deze woorden, schreef dezelfde dag nog een tweede brief met de boodschap de eerste brief te negeren: "When I read your letter today I became a bit more cheerful, since I see how much you love me, so I think we'll take that little trip." En hoe hadden ze het daar? Nou, goed blijkbaar, want een halve maand later schrijft Einstein: "How is our little son?" (p. 54) Marić is zwanger en het citaat van daarnet is een van de weinige bewijzen dat ze voor hun huwelijk al een kind hadden. Het kind³ kwam er in januari 1902 en stierf of aan de roodvonk of werd geadopteerd.

3 Marić's professionele belemmering

Tijdens haar zwangerschap was Marić ondertussen voor een tweede en laatste keer gezakt voor haar eindexamen. Dit tekende haar carrière behoorlijk, want na hun huwelijk in 1903 en de bijkomende kinderen werd ze de rest van haar leven huisvrouw. En dat terwijl Einstein in zijn brieven meermaals hoopte op haar toetreding in de academische wereld, zoals hier in 1900: "How proud I will be to have a little PhD for a sweetheart, while I remain a completely ordinary person!" (p. 32) Sowieso komt in de brieven duidelijk naar voren hoe ze elkaars *sparring partners* waren in natuurkundige theorieën. Niet alleen schrijft Einstein vaak uitvoerig over wat hij bedacht heeft of leest (waaronder boeken van Boltzmann, Planck en Helmholtz), ook zegt hij dit: 'I'll be so happy and proud when we are together and can bring our work on relative motion to a successful conclusion!' (p. 39) Nu is er veel gespeculeerd wat het aandeel van Marić in de relativiteitstheorie was, maar ik vind dit citaat vrij duidelijk: ze hebben er samen aan gewerkt. Des te meer zonde dat ze haar opleiding niet heeft afgemaakt. Daar komt nog bij dat alleen de meest getalenteerde vrouwen aan haar opleiding konden beginnen.

¹Gemiddelde temperatuur in Zwitserland toen 15 graden.

²Blijkbaar verwachtte Einstein een jongen.

³Overigens een meisje genaamd Lieserl.

4 Einsteins intimiteit

Je kunt je nu onderhand afvragen: is het geen privacy-inbreuk om die brieven te lezen? Laatst stond er nog een artikel in De Groene over de liefdesbrieven van James Joyce aan zijn vriendin Nora. Zijn kleinzoon Stephen had een biografie gevraagd ze niet te publiceren. De schrijver zelf had dat niet gewild. Hij deed het toch. En wat stond erin? Sommigen zouden het obscene noemen, anderen lollig. Hier een fragment: 'Yes, now I can remember that night when I fucked you for so long backwards. It was the dirtiest fucking I ever gave you, darling. [...] At every fuck I gave you your shameless tongue come bursting out through your lips and if I gave you a bigger stronger fuck than usual fat dirty farts came spluttering out of your backside. You had an arse full of farts that night, darling, and I fucked them out of you, big fat fellows, long windy ones, quick little merry cracks and a lot of tiny little naughty farties ending in a long gush from your hole.'⁴

Je snapt meteen waarom hij dit niet graag door de hele wereld liet lezen. Maar goed, hoewel ze tijdgenoten waren van Joyce, is de taal tussen

Mileva en Albert opvallend keurig, hoewel nog steeds zeer liefdevol. Zo gebruikt Albert voortdurend het koosnaampje "Doxerl", wat vrij vertaald "Poppedijn" zou zijn, of verkleinwoordjes als 'little treasure' of 'little bird'. Dat klinkt vandaag de dag een tikkeltje kleinerend, zeker gezien de situatie van de vrouw in die tijd, maar toch moet hierbij gezegd worden dat in de Duitse taal liefkozende verkleinwoorden gangbaarder zijn dan in het Engels. 'Mein kleines Schätzlein' is eigenlijk onvertaalbaar. Ze drukken daarmee niet per se een ondergeschiktheid uit, maar een geborgenheid. Bovendien gebruikt Mileva zelf ook deze verkleinwoorden voor Albert. Maar terugkomend op de kernvraag: ik heb persoonlijk nooit veel begrepen van de privacy van overledenen, maar als iemand mij over het belang daarvan wil inlichten, graag!

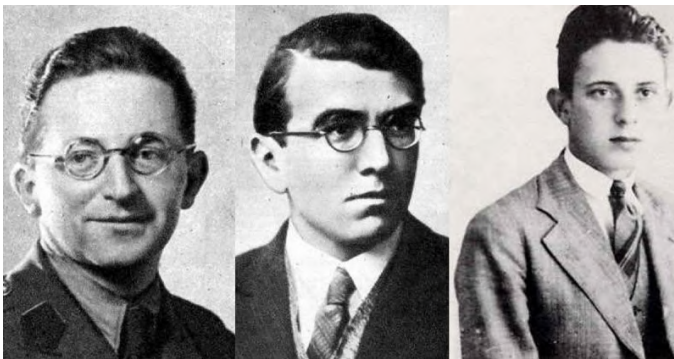
The Love Letters is te lenen in de UB. Vraag je je na dit artikel af waarom er zo weinig citaten van Mileva in zitten, dit komt omdat er veel minder brieven van haar bewaard zijn gebleven. Blijkbaar was Einstein een stuk slordiger.

⁴<https://www.theparisreview.org/blog/2018/02/02/james-joyces-love-letters-dirty-little-fuckbird/>

Polen kraken Enigma, voordat het cool was

Alex Jonker

Enige tijd geleden is in dit blad geschreven over de Britse wiskundige Alan Turing, bekend van het breken van de Enigmacode – het Duitse communicatieversleutelingssysteem tijdens de Tweede Wereldoorlog. Evenals in de vrij recentelijk uitgebrachte film over het leven van deze man, werd de rol van zijn voorgangers, drie Poolse wiskundigen die voor de Poolse inlichtingendienst werkten, niet belicht. Dit is in trend met de algemene onderbelichting van de Poolse bijdrage aan de Tweede Wereldoorlog die, hoewel overschaduwed door grotere spelers, toch op momenten van cruciaal belang is geweest. De Tweede Wereldoorlog is immers uitgebroken omdat de Polen als eersten Nein tegen Hitler hadden gezegd en daarvoor een vreselijke prijs hebben betaald. Dit artikel is een poging om een van de belangrijkste bijdragen van dit land aan de Geallieerde overwinning te belichten. Het breken van de Enigmacode wordt als één van de belangrijkste structurele determinanten daarvoor gezien. Het succes van Alan Turing zou niet mogelijk geweest zijn zonder het werk van Marian Rejewski, Henryk Zygalski and Jerzy Różycki. Dit is hun verhaal en dat van de Enigmacode.

Figuur 1 De drie Poolse krakers van de Enigmacode: (vlnr) Marian Rejewski, Henryk Zygalski and Jerzy Różycki

End-to-end encryptie in 1930

Met de ontwikkeling van radiocommunicatie in de eerste helft van de twintigste eeuw ondervonden legers al snel de noodzaak hun berichten te versleutelen, anders zou iedereen mee kunnen luisteren en zou een vijand iedere beweging kunnen anticiperen. Het breken van een vijandelijke versleuteling kon op die manier het verschil tussen overwinning en nederlaag betekenen. De Enigmamachine was een revolutionair systeem in dit veld. Reeds uitgevonden in 1918 door Arthur Scherbius, doch te laat om nog een noemenswaardige rol in de eerste

wereldoorlog gespeeld te hebben. In de volgende oorlog zou het echter een beslissende rol spelen. Het voordeel wat de Enigmacode over de oudere pen-en-papiercodes had was dat hij constant veranderde en dat in hetzelfde bericht één letter meerdere andere letters kon representeren wanneer ontcijferd. De Enigmacode veranderde met de configuratie van de Enigmamachine. Om een met een Enigmamachine versleuteld bericht te ontcijferen heeft men een Enigmamachine nodig die op exact dezelfde wijze is geconfigureerd als de machine waarmee het bericht is versleuteld.

De Enigmacode was een haast onbreekbaar systeem. Als men op de Enigmamachine een toets indrukte dan lichtte er een andere letter op. De letter die oplichtte was de letter waar de oorspronkelijke letter in veranderde. Welke letter dit werd was afhankelijk van de configuratie: deze bestond uit drie tandwielen met elk 26 posities. Deze tand-

wielen verschilden van elkaar en er werd een reeks van drie uit vijf gekozen. Militaire versies van de machines hadden nog een extra laag versleuteling: aan de onderkant van de machine bevond zich een bord met 26 aansluitingen voor iedere letter van het alfabet. Hierbij kwamen tien kabels met aan beide uiteinden een stekker. Deze kabels werden

Figuur 2 Een Enigmamachine: bovenaan, vlakbij de deksel, zitten de drie tandwielen met elk 26 posities. Het onderste toetsenbord wordt gebruikt om te typen. Het bovenste 'toetsenbord' is een serie geletterde lampjes. Als je een toets indrukt, gaat er op het lampenbord een letter branden. De letter die oplicht is de letter waar de oorspronkelijke letter in verandert. Onderaan ziet men het bord met de 26 gaten, voor alle letters uit het alfabet, voor de extra 10! aan combinaties.

gebruikt om tien paren van letters te maken die elkaar dan omwisselden, door de uiteindes in de respectievelijke aansluitingen te steken. Dit alles zorgt ervoor dat er zo'n $16 \cdot 10^{19}$ mogelijke combinaties zijn.

Dit enorme aantal aan combinaties illustreert goed waarom de Duitsers hiermee een onbrekbare code dachten te hebben. Voor de laatste versleutelingslaag, de tien lettercombinaties, werd er iedere maand een lijst gemaakt en verspreid met welke lettercombinaties welke dag zouden gelden. De combinaties veranderden iedere dag om middernacht. Dit betekende dat zelfs als de vijand in handen kwam van dat document, deze niet langer dan een maand mee kon luisteren.

Het hele systeem had echter één schijnbaar kleine beperking die uiteindelijk fataal bleek te zijn. Het Enigma-systeem kon niet een letter naar zichzelf versleutelen, dan wel een letter niet versleutelen. Letters veranderen dus altijd en het zal nooit voorkomen dat een A gewoon een A is, of een B een B. Dit biedt een belangrijke mogelijkheid voor codekrakers, en de wiskundigen op de code-afdeling van de Poolse Inlichtingendienst realiseerden zich dit.

Drie vooraanstaande Poolse wiskundigen, Marian Rejewski, Henryk Zygaliski en Jerzy Różycki waren degenen die zich dit realiseerden. Zij ontdekten het zwakke punt in de Enigmacode. Als dit in een code het geval is dan kan men op zoek gaan naar woorden waarvan het logisch is dat ze voorkomen in een Duits Militair bericht, zoals het woord *Angriff* (aanval). In een door de Enigmamachine versleuteld bericht zal de codevorm van het woord *Angriff* dus nooit de letters A, N, G, R, I en F bevatten daar origi-

nele letters altijd omgezet worden in alternatieven. Het is dit detail wat van het vroege werk van de Poolse inlichtingendienst, tot het computersysteem van Alan Turing, de grondslag is geweest voor het breken van de Enigmacode.

Een kat-en-muis spel

De Polen ontwikkelden uiteindelijk een systeem waarmee ze de berichten van de Duitse Wehrmacht en de Luftwaffe konden ontcijferen. Die van de Kriegsmarine konden zij niet kraken, omdat zij een nog ingewikkelder systeem gebruikten. Op het hoogtepunt van hun pogingen ontwikkelden zij een machine, bomba, die in staat was de op dat moment meest geavanceerde versie van de enigmacode te kraken. Er was namelijk sprake van een kat-en-muis spel tussen Duitse codeurs en Poolse codekrakers. De eerdergenoemde versie van de Enigmamachine met ongeveer 160 quintiljoen mogelijke combinaties was de meest ontwikkelde versie. Naarmate de Polen een versie van de Enigmacode kraakten voegden de Duitsers een nieuwe laag beveiliging toe. Zo werd het aantal lettercombinaties die met stekkers met elkaar verbonden werden vergroot zodat het aantal mogelijke combinaties alsmat bleef stijgen.

Aanvankelijk werkten de Polen handmatig, namelijk door alle mogelijke lettercombinaties af te gaan. Naarmate de Duitsers het aantal mogelijke combinaties exponentieel bleven vergroten rees de noodzaak om dit machinaal te doen. Dit proces heeft uiteindelijk geleid tot de bomba-machine. Dit apparaat kon het werk van minstens 10 mensen doen die handmatig door alle lettercombinaties heen moesten gaan. Uiteindelijk werden er zes van deze machines in Warschau gebouwd en konden

de Polen vanaf 1932 tot vlak voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog alle berichten van de Duitse landmacht en luchtmacht onderscheppen. Dit feit heeft bijgedragen aan de relatief goede staat van voorbereiding van het Poolse leger bij de Duitse invasie van dat land waarbij de Tweede Wereldoorlog uitbrak.

Vlak voor de invasie door Duitsland (1-11-1939) hadden de Duitsers in juli '39 het systeem extra beveiligd door over te gaan naar een systeem waarbij, zoals genoemd, er een serie van drie tandwielen uit vijf werd gekozen, in plaats van drie uit drie. Dit vertienvoudigde het aantal mogelijke combinaties waardoor er tien keer meer bommachines en mankracht nodig was. Het is de Polen niet gelukt om dit voor de aanval op hun eigen land, slechts twee maanden later, in te halen. Uit eerdere berichten was het wel duidelijk dat Duitsland een aanval op Polen plande en om deze reden koos de Poolse geheime dienst ervoor om hun kennis over de Enigmacode, en het breken daarvan, te delen met hun Britse en Franse bondgenoten. Via deze weg kwamen hun bevindingen in handen van Alan Turing. Ze zijn van levensbelang geweest voor zijn uiteindelijke bombe-machine (vernoemd naar de Poolse bombe), die in staat was niet alleen de nieuwe versie van de Enigmacode te kraken, maar ook de extra versleutelde berichten van de Duitse marine te kraken.

Figuur 3 *De Poolse bombe-machine*

De inname van Polen door Duitsland en de USSR maakte uiteraard een einde aan de Poolse ondernemingen om de Enigmacode te ontcijferen. Het Cryptologisch Bureau van de Poolse inlichtingendienst met hun wiskundigen hadden het cruciale grondwerk gelegd waarop Alan Turing en zijn team in Hut 6 van Bletchley Park hun eigen bombe-machine wisten te bouwen, die voorgoed voorkwam dat de Duitsers in het geheim konden communiceren. Deze ontwikkeling wordt terecht als één van de meest beslissende factoren geweest in de Geallieerde overwinning op de Duitsers. Het wordt door bepaalde historici gespeculeerd dat het de oorlog met twee jaar heeft verkort.

Erkenning

De rol van de Polen in dit verhaal is vaak overschaduwd of gewoon weggelaten. Hier zijn meerdere redenen voor. Allereerst bevond Polen zich na de Tweede Wereldoorlog binnen de invloedssfeer van hun andere aartsvijand – de Sovjet-Unie. De reden hiervoor is, kort gezegd, dat de Russen eerder in Polen waren om het te ‘bevrijden’ dan de Geallieerden dat hadden kunnen doen. Deze hebben een communistisch regime in Polen aangesteld en hun best gedaan om alle links met het vooroorlogse Poolse verleden te verbreken. Doordat Polen zich in het communistische ‘Oostblok’ bevond werden zij tijdens de Koude Oorlog tot ‘de vijand’ gerekend. Heel Oost-Europa bestond destijds uit op de kaart onafhankelijke landen, maar feitelijk satellietstaten van Rusland. Deze combinatie van een nieuwe regering die zoveel mogelijk de eigen geschiedenis probeert uit te wissen samen met voormalige bondgenoten die hen nu als mogelijke vijanden zagen leidde ertoe dat de Poolse bijdrage aan de Tweede Wereldoorlog voor lange tijd in Polen zelf zowel als elders grotendeels niet werd erkend.

Tot slot is Polen in veel geschiedenisboeken neergezet als een ouderwets land wat technologisch op de Duitsers achteruitliep. Een bekend, en onjuist, beeld is dat van Poolse ruiters die met lansen en sabels op Duitse tanks afstormen. In de werkelijkheid is dit nooit gebeurd en was dit een stuk Duitse oorlogspropaganda dat zijn weg had gevonden naar de standaardgeschiedenisboeken. Het verhaal over de Poolse pogingen, en successen, in het breken van het technologisch meest geavanceerde versleutelingssystemen van die tijd schets dan ook een duidelijk contrast met dat beeld.

De Poolse wiskundigen die verantwoordelijk waren voor hun gedeeltelijke breuk van de Enigmacode verging het verschillend, zowel tijdens als na de oorlog. De leider van het trio, Marian Rejewski, ontsnapte tijdens de Duitse invasie van Polen al vroeg naar Parijs en later naar Londen. Hij werd gedurende de hele oorlog ingezet voor het breken van Duitse en Italiaanse radioberichten maar werd officieel niet meer betrokken bij de Geallieerde pogingen om de Enigmacode te breken gezien dit een Britse en Amerikaans aangelegenheid was geworden die aan strengste geheimhouding onderhevig was. Na de oorlog keerde hij als één van de weinigen terug naar Polen. Daar werd hij aanvankelijk vervolgd voor zijn rol in de oorlog en in de gaten gehouden door de communistische politie en is meerdere malen gearresteerd en verhoord. Tientallen jaren later, wanneer het regime wat losser werd, kregen zijn daden wel erkenning en ontving hij een hoge onderscheiding. Hij overleed in 1980 op 74-jarige leeftijd.

Jerzy Różycki zette ook zijn crypto grafische werk voort tijdens de oorlog. Hij werkte undercover in Vichy-Frankrijk, het deel van Frankrijk wat niet direct door de Duitsers was bezet maar een Duitse satellietstaat was geworden. Tijdens een terugreis van een bezoek aan het hoofdkwartier van zijn eenheid op de Balearische eilanden is zijn schip, en het marineschip wat hen escorteerde, op mysterieuze wijze gezonken in 1942 waarbij meer dan 200 mensen verdronken, waaronder Różycki.

Henryk Zygalski is vooral bekend voor het uitvinden van een handmatige methode om de dagelijkse lettercombinaties te bepalen, vroeg in het proces voordat de Duitsers het aantal tandwielen vergrootten en daarmee het aantal mogelijke combinaties vertienvoudigden. Ook hij raakte betrokken bij de Geallieerde cryptologische afdeling in Londen. Na de oorlog besloot hij niet terug te willen keren naar een communistisch Polen en bleef in het Verenigd Koninkrijk. Hier was hij na de oorlog actief als universitair docent statistische wiskunde. Door een wet tegen het verspreiden van informatie over de werkzaamheden van de geheime dienst tijdens de oorlog kon hij niet spreken over zijn betrokkenheid bij het breken van de Enigmacode. Hij overleed op 70-jarige leeftijd in 1978 in Engeland.

Tot slot zijn er nog plekken waar men de onverwachtse Poolse hulp niet is vergeten. Zo staat er in Breda een standbeeld van de Poolse Generaal Maczek, die met zijn Eerste Poolse Pantserdivisie in 1944 Breda op de Duitsers veroverde zonder dat daar ook maar één burgerslachtoffer bij viel. Recentelijk heeft Koning Willem-Alexander bij ditzelfde standbeeld een toespraak gegeven om de Poolse jongens die hun leven hebben gegeven voor de vrijheid van dit land te bedanken. Zo loont het ook om de heren Marian Rejewski, Henryk Zygalski and Jerzy Różycki te bedanken voor hun bijdrage aan de vrijheid en veiligheid van heel Europa.

De Vakidoot Leesclub

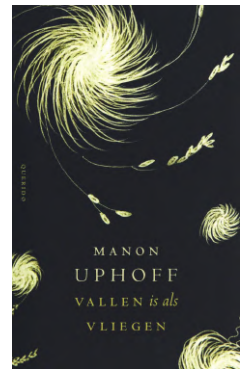
Naar het idee van de *Booker Prize*, een prestigieuze literaire prijs voor een schrijver uit het Britse Gemeenebest of de Ierse Republiek, is de Libris Literatuurprijs ontstaan. Elk jaar wordt eerst een door de jury uitgekozen longlist gepubliceerd van 18 boeken die dat jaar gelden als de beste oorspronkelijk Nederlandstalige literaire romans. Hieruit wordt weer een shortlist gekozen, die 2 maart jl. bekend is gemaakt. Traditiegetrouw wordt de winnaar tijdens *Nieuwsuur* op NPO 2 bekendgemaakt. Dat staat vooralsnog gepland op 11 mei, maar we weten niet of dat wel door kan gaan...

Wij gaan in ieder geval wél lezen. De huidige leden van de Leesclub van de Vakidoot heeft al een eigen Top 5 samengesteld uit de Shortlist. Het is het plan dat wij, *Vallen als Vliegen* en *Liefde, als dat het is*, gaan lezen. We melden ons daarbij ook aan op start.jouwleesclub.nl.

0. Vallen is als vliegen - Manon Uphoff
1. Liefde, als dat het is - Marijke Schermer
2. De hoogstapelaar - Wessel te Gussinklo
Uit het leven van een hond - Sander Kollaard
3. Zwarte Schuur - Oek de Jong
4. Nachtouters - Saskia de Coster

Wanneer haar zestien jaar oudere zus, uitgehongerd en uitgedroogd, van de trap valt en sterft, doet dat als een vonk de woede van de schrijfster ontbranden. De dood van Henne Vuur, ooit haar "schaduwmoeder", dwingt haar een gruwelijk en angstwekkend verleden onder ogen te zien.

Als een aanklager en chroniqueur tekent ze dat verleden op in een boek vol verhalen: over vader Holbein, die ontwerper, tovenaars, wetenschapper, gesjeesd seminarist en god was van een persoonlijke, labyrintische wereld; over Libby en Toddiewoddie, haar andere zussen, met wie ze als heksen wraak kan nemen in hun eigen Walpurgisnacht en kan lachen tot de verlossing volgt; over hun leven vol verpletterende indrukken, lichamelijke onbegrensdeheid, misbruik, geweld, schoonheid en pijn.

Sev en David ontmoeten elkaar in bed. Geen relatie, spreken ze af. Zij was er nooit erg goed in en hij is na een gelukkig huwelijk van twintig jaar verlaten en heeft geen idee meer wie hij is. Behalve hen volgen we Terri, Davids vertrokken echtgenote, hun kinderen en Terri's nieuwe vriend. Een speurtocht naar wat het is en hoe het moet: samenzijn, een individu zijn in het collectief van het gezin, leven buiten het gebeitelde verband. Schermer grijpt de lezer bij zijn oor en sleurt hem het verhaal door, dicht op de huid van haar personages. 'Liefde, als dat het is' gaat over vele versies van de liefde: puberromantiek, vriendschap, lichamelijke lust, tot-de-dood-onscheidt en de intensiteit van het moment. Een modern verhaal over een eeuwig onderwerp.

Wil jij ook graag meelesen? Laat het ons weten! Stuur een mail naar vakidoot@eskwadraat.nl.

Stille saamhorigheid

Jelle Draijer

Maar weinig activiteiten bij A-Eskwadraat kunnen in stilte genoten worden. Het gros, bestaande uit borrels, excursies, spelavonden et cetera, vereist samenwerking, coördinatie of smalltalk. Zo ook in het leven, maar ik zal niet filosofisch worden. Nu is er een bepaald type mens dat in dat sociale niet zo goed is. 'Hoe zien zulke types er dan uit?', hoor ik de lezer vragen, maar dat zou te ver gaan: uiterlijk heeft er niks mee te maken. Toch, voor gebrek aan een beter woord, noem ze 'bèta-nerds'. Nu staan deze types, bèta-nerds dus, voor een bepaalde uitdaging. Dat zit als volgt: ieder mens wil goede vrienden. Daar word je gelukkig van, algemeen bekend. De sociale mensen vinden deze vrienden door te babbelen, maar de bèta-nerd, die kan dat niet. En nu hoor ik u alweer: 'Ja, ja, dus ze zijn eenzaam? Wil je dat zeggen?' Ja! Zo zit de wereld nu eenmaal in elkaar. Als je niet vlot babbelt, blijven ze niet plakken. Het volk wil vermaakt worden. Het wil door middel van grapjes en gevatte gezellige opmerkingen te horen krijgen:

'Och, wat ben jij toch ontzettend belangrijk voor me. Blijf bij me, goed?' Bèta-nerds hebben daar geen woorden voor. 'En wat wil je daar mee zeggen? Dat ze medelijden verdienen?' Nee, zeker niet, maar goed: ik zal tot mijn punt komen. Naast het gros van praatactiviteiten is er namelijk sinds kort (driekwart jaar nu al) een commissie opgedoemd die activiteiten organiseert waarbij je niet hóeft te praten. Sterker nog, wie dat wel doet, stoort. Hoe kunnen zulke gezamenlijke zwijgoefeningen dan toch sociaal zijn? Nou zo: Je kijkt naar het scherm. Degene naast je doet dat ook. Op het scherm zie je achtereenvolgens grappige, ontroerende, afschrikwekkende scènes, waar je op reageert (je lacht, je huilt, je schrikt). Op het moment van die reactie kijk je degene naast je aan en warempel: dezelfde emotie is in zijn of haar gezicht te zien. Het is gedeelde emotie. Het is stille saamhorigheid. Het is de schoonheid van de *Cinema*. En zo komt de stilste student nog aan zijn sociale kring.

De Vijf Mooiste Plekken van Nederland

Laura Deen

Tegenwoordig hoor je er bijna niet meer bij als je nog geen bezoekje hebt gebracht aan Indonesië, Egypte of de Verenigde Staten. Maar in plaats van al die kilometers af te reizen voor de juiste *instapic*, kun je ook veel dichterbij huis de mooie plekjes opzoeken.

Kasteel Staverden (GLD)

Ik begin met een schaamteloos stukje zelfpromotie⁹. Ik ben een trotse Ermelose en dit pronkstuk van de oude adel kun je in mijn gemeente vinden. Tevens is Staverden trouwens de kleinste stad van Nederland.

Bij het kasteel kun je witte pauwen vinden, die al van oudsher hier worden gehouden (dat is, ongeveer vanaf het jaar 1400). De veren van de pauw werden gebruikt voor op de helm van de Hertog van Gelre. Nog steeds wordt er elk jaar een witte pauwenveer aan de commissaris van de koning aangeboden. En, niet te vergeten, de witte pauw is trots zichtbaar in het Wapen van Ermelo.

⁹Zo ook Leon: Kom naar kasteel Amerongen! Zeer belangrijke diplomaten hebben hier gewoond, en Keizer Wilhelm II van Duitsland heeft hier zijn acte van abdicatie getekend. Door minister Van Engelshoven benoemd tot 1 van de 12 parels van ons erfgoed.

Alblasserwaard (Z-H)

Alle Chinezen komen er zelfs voor naar ons landje: de molens in de Alblasserwaard, grotendeels gelegen in Zuid-Holland. Zij gaan allemaal naar Kinderdijk, waar er negentien naast elkaar staan opgesteld. Compleet debiel, want je moet hier betalen voor entree naar een paar simpele Hollandse molens (sorry als ik hier iemand mee beledig, maar naar mijn mening staan over heel Nederland aardig wat molens verspreid). Je kunt veel beter 20 kilometer verderop gaan kijken, waar er op de dijk in Groot-Ammers ook vier naast elkaar staan opgesteld.

Fun fact: het veen van de Alblasserwaard is vermengd met klei, waardoor het net niet geschikt is om turf af te graven. De grond was eigenlijk het best voor grasland en voor (!) hennep teelt. Tijdens de Gouden Eeuw was de hennep niet aan te slepen! Jawel, voor de zeilen en touwen van de schepen van de VOC, natuurlijk. Wat dacht jij dan?

Het Dwingelderveld (DR)

Elke bèta zou natuurlijk het Dwingelderveld moeten kennen. Ik denk dat dat helaas niet het geval is. Waarom dan? Omdat het Dwingelderveld het grootste natte heidegebied van West-Europa is! Grapje. Aan de rand van de Dwingeloosche Heide staat dé radiotelescoop van Dwingeloo. Ten tijde van de opening in 1956 was dit de grootste radiotelescoop ter wereld. En wat nog cooler is, is dat er met behulp van deze radiotelescoop twee nieuwe sterrenstelsels zijn ontdekt: Dwingeloo I en Dwingeloo II (geen grap, deze bestaan echt).

Het Uddelermeer (GLD)

Het Uddelermeer is eigenlijk heel cool (wat je niet op de foto kunt zien, want dat is alleen maar in de buurt van Uddel). Als je op de Veluwe woont, ben je redelijk veilig als het gaat om klimaatverandering, want het ligt boven zeeniveau. Het Uddelermeer ligt ook 24 meter (!) boven zeeniveau, dit is uitzonderlijk voor een meer in Nederland. Dit komt omdat het eigenlijk een ingestorte ijsheuvel is. Of nee, eigenlijk komt het doordat de dondergod Donar een grote slang wilde slaan met zijn hamer. Zijn hamer en de slang kwamen op de grond terecht en maakten een gigantisch gat, waar nu het Uddelermeer ligt. Wellicht zwemt er ook nog wel een Nessie in, maar dan moet je maar eens een kijkje gaan nemen.

De IJzeren Rijn (LI)

Dit is een typisch gevalletje Betuwelijn (of, excuses, zoals Wikipedia zegt, Betuweroute). Het verschil is alleen dat de spoorlijn *De IJzeren Rijn* een stuk ouder is: deze is al in 1879 aangelegd. Het spoor loopt van het Duitse Ruhrgebied naar het Belgische Antwerpen, waarover goederen vervoerd werden. Sinds 1991 is het grootste deel van de spoorlijn in Nederland niet meer in gebruik. Er zit nogal wat politieke gevoeligheid aan dit stuk staal: in 1999 heeft België aan Nederland gevraagd om de spoorlijn te heropenen, omdat het vervoer wat nu van Duitsland naar België reist via een 50 kilometer lange omweg moet. Helaas konden wij het niet eens worden met de Belgen, waardoor het nu al sinds 2009 stil is op het gebied van de verlaten spoorlijn.

Het is echter wel heel leuk om in de buurt van de ijzeren rijn een ommetje te maken. Afgezien van de desolate spoorlijn die een spookachtige sfeer creëert, is de omgeving ook nog eens prachtig.

Een (a)politieke avond

Jan Pieter van der Plas

Je kent het wel, je zit midden in een gezellige game night met je vrienden een potje Star Wars Monopoly te spelen. Alles wijst erop dat het een relaxed avondje gaat worden (voor Monopolystandaarden dan). Je bezit alle spacestations, hebt een "get-out-of-jail-free-card" en nog niemand is begonnen met van de bank te stelen, maar het is allemaal te mooi om waar te zijn. Want precies toen je dacht dat alles soepel zou verlopen, hoor je "Ping", "Dzzz, Dzzz". Twee van je vrienden kijken kort naar hun telefoon, met daarna een ernstige blik op hun gezichten. "Dit is nou precies wat er mis is met Nederland," zegt de een. "Ze hebben geen respect voor onze cultuur," is de toevoeging van de andere.

Waarschijnlijk weet je al hoe laat het is, het is tijd voor een politieke discussie. Thierry heeft weer eens wat "interessants" getweet. Daar zit jij dan, vast in deze opkomende discussie. Nu je eindelijk een grote kans hebt om een potje Monopoly te winnen, wordt de kans steeds kleiner dat er nog doorgespeeld gaat worden. Daarom moet deze discussie koste wat het kost gesust worden. Het lijkt er niet op dat een van beide partijen de handdoek in de ring gaat gooien. Hoe breng je deze discussie toch tot een einde? Was er maar een *easy-to-follow* stappenplan waarmee de situatie onder controle gebracht kon worden. Nou, vandaag is je geluksdag! Want... *De Vakidioot* brengt u hét driestappenplan om iedere politieke situatie te blussen.

Stap 1: Aanschouwen

Politieke discussies zijn in twee categorieën te verdelen. Het is van uiterst belang eerst te beseffen in welke u zich bevindt.

Als je even niet oplet, lijkt het net alsof er een goede discussie gaande is (categorie 1).

In deze categorie ligt de nadruk op het afwegen van voor- en nadelen, met begrijpelijke argumenten. Met stellingen als: "extra geld betalen om in de EU te blijven" of "afschaffing van de schenkbelasting". Hier lijkt niks mis mee, maar jammer genoeg is deze situatie gemakkelijk te herkennen aan hoe de discussianten valide tegenargumenten compleet negeren. De extra denkruimte die ze daarmee vrijgemaakt hebben, besteden ze aan het zo vaak mogelijk herhalen van hun eigen argument. Hun eigen punten zijn immers vele malen belangrijker dan die van de tegenstander.

De welles-nietesdiscussie (categorie 2).

In deze categorie baseert de één zich vaak op autoriteit en de andere op ervaring, waar beide natuurlijk even zwaar wegen (al wordt er van een universitaire student natuurlijk wel een sceptische insteek verwacht).

Of een discussie onder deze categorie valt, zal meteen duidelijk zijn: ieder feit wordt ontkracht door een variant op "ja, maar dat is niet waar". Een extra moeilijkheidsgraad kan geïntroduceerd worden door de spreker door zijn argument te vermommen alsof het wel doordacht is. Bijvoorbeeld: "die bronnen zijn niet te vertrouwen!", of: "ik ervaar dat anders".

Als u de zeer belangrijke kern van het argument eenmaal hebt herkend, kunt u voortgaan naar stap 2.

Stap 2: Afkoelen

Beide kanten zullen snel overspringen naar de extremen van hun geloof, waarmee ze hun debatteeropponent nog meer zullen opfokken (of dit met opzet of per ongeluk gebeurt, is en blijft een raadsel). Voordat het zo uit de hand loopt, zal u de tegen partijen ietsje dichterbij elkaar moeten zien te brengen. Geen stress: hier zijn onze *handy* tips namelijk voor.

Alleen maar verliezers (categorie 1).

Het lijkt misschien op het eerste gezicht handig om aan te geven dat we inderdaad dingen opofferen voor sommige besluiten, maar daarvoor in de plaats ook weer andere dingen terug krijgen. Óf om alle argumenten duidelijk op een rijtje te zetten voor beide partijen. Fout! Dit is een discussie waarin geen van beide overtuigd zal worden. Daarom moet je in dit geval het negatieve in de handen van de voorstander en het positieve in die van de tegenstander leggen.

De tegenstanders zullen in het begin een beetje tegenstribbelen omdat ze heel graag duidelijk willen maken wat hun punt nou eigenlijk is. Maak duidelijk dat dit totaal niet met de discussie te maken heeft en dat de persoon alleen hoeft aan te geven dat het voordeel inderdaad een voordeel is. Hierna zullen ze na een tijdje ingeven en inderdaad tot de conclusie komen dat het tegenargument inderdaad correct is.

Speel in op gevoel (categorie 2).

In deze situatie geloven beide partijen elkaars argumenten überhaupt niet. In plaats van de persoon het argument van de tegenstander in de mond te laten nemen, zullen we voor beide argumenten aanduiden dat deze inderdaad een kern van waarheid hebben. Bij het op het gevoel gebaseerde argument kun je het beste de aanvoerder hiervan geruststellen door hem of haar duidelijk te maken dat zijn of haar gevoel inderdaad wat waarheid bevat. Voordat de tegenstander hier te opgewonden over kan raken, moet je ook hem snel geruststellen. Dit is te doen door bijvoorbeeld een interessant paper over het onderwerp te citeren. Het effectiefst is het om zoveel mogelijk moeilijke woorden te gebruiken. Dit zodat de op gevoel gebaseerde debateur niet kan interrumpen met een tegenargument. Want hopelijk zal die niet eens door hebben dat je een tegenargument geeft.

Voordat beide partijen bezwaar kunnen aantekenen, zal u stap 2 snel op moeten volgen met stap 3.

Stap 3: Afleiding

Aangenomen dat het u gelukt is om een explosie te voorkomen, is het aan u nu de taak de groep haar gedachten te focussen op een ander, minder geladen onderwerp. Dit kan bijvoorbeeld door de aandacht weer te trekken naar de activiteit die net zo bruuft onderbroken werd, of een slechte grap over de situatie te maken (of verwijst naar een van de prachtige teksten uit de Vakidioot, over de nieuwste coronamode bijvoorbeeld). Als u alle stappen succesvol heeft doorlopen, zal de situatie weer teruggekeerd zijn naar zijn staat voor de onderbreking¹. Gelukkig maar dat u deze handige tips klaar hebt liggen, en paraat staat voor de komende argumenten.

DRAMATIS PERSONAE: F = FvD'er; AL = Andere liberaal

F: "Een paar meiden zijn lastiggevalen in de trein, door een stel van die buitenlanders." AL: "Wat heeft het er nou mee te maken dat ze buitenlands zijn?" F: "Misschien omdat zij altijd dit soort dingen doen." AL: "Dat is omdat het percentage misdaden toeneemt met een verslechtering van je sociaal-economische situatie." F: "Nee, dat zit gewoon in hun cultuur." Ahh stap 1: dit is een welles-nietesdiscussie, snel opvolgen met stap 2. Dapper spring je ertussen en stel je de liberaal gerust met wat zeer betrouwbare data. AL: "Er is natuurlijk ook sprake van confirmation bias! Hun cultuur is inderdaad niet identiek aan de onze." F: "Maar, maar dat..." AL: "Gelukkig maar dat ze geen geekcultuur hebben." Het is even stil, iedereen kijkt je heel chagrijnig aan. Gelukkig wordt deze stilte doorbroken doorhet prachtige geluid van gelach. De avond is gered. Belangrijker: het potje Monopoly kan voortgezet worden!

Ook al heb je dit potje uiteindelijk verloren, omdat je op een Hotel van Jabba's palace kwam, was het zeker een mooie avond geweest. Hoewel de gedachte dat je ze misschien ook maar hun gang had moeten laten gaan - zodat jijzelf een verliesje minder bij je hoefde te dragen - wel verleidelijk is.

¹Succes niet gegarandeerd.

DE OPLOSSING

SANDER VANHESTE

"De Oplossing" - deel 4: *De Vraag*

Sander Vanheste

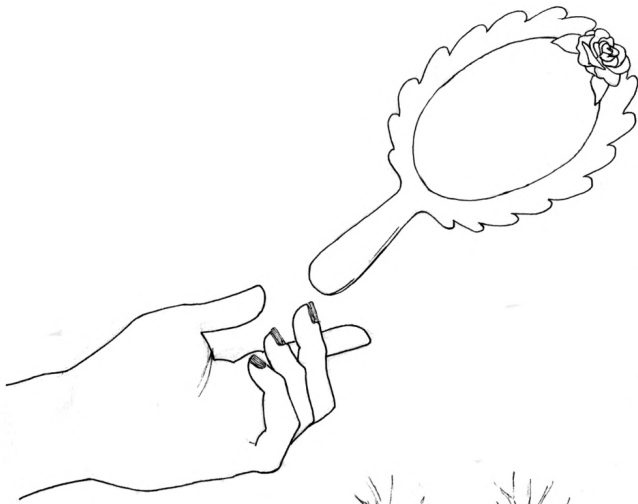
Dit verhaal wordt u gepresenteerd in de vorm van een feuilleton. Het volgende en laatste deel zal in de volgende editie verschijnen. Kijk voor deel 1, 2 en 3 op a-eskwadraat.nl/vakid/

Alles was rechtlijnig. De gevels van de huizen waren perfecte rechthoeken, de straten waren regelmatig betegeld, en zelfs de bomen leken symmetrisch tot in de kruinen. Het was bijna om kriebelig van te worden, maar gaf tevens een soort rust, voortkomend uit de voorspelbaarheid van alles. Thomas was vergeten dat hij in zijn kleine, smoezelige kamertje zat met allerlei vreemdsoortige bedrading op zijn hoofd en drie vreemden om zich heen. Dat kwam omdat alles zo levensecht leek: de strakblauwe lucht boven zijn hoofd, de mensen die hun alledaagse gangetje gingen en elkaar ordelijk en zonder te botsen doorkruisten... het was allemaal heel overtuigend. Een aangenaam gevoel van verwondering drukte zijn doffe, duistere inborst naar de achtergrond. Het enige dat hem enigszins uit de immersie haalde was de geur: de mufte, zwetere geur van zijn verwaarloosde kamer. 'Thomas! Thomas?' Er kwam een gezette jongeman aan, met een bezorgde blik in zijn ogen. Thomas richtte zich tot hem en schrok: hij zag iets dat hij al heel lang niet meer gezien had. Het was de blik waarmee behoeftigen zich wenden tot superieuren, tot het gezag. De jongen zocht steun bij hem; uit zijn ogen sprak een verholde wanhoop en zijn gebruinde benen die in een korte broek waren gestoken trilden lichtjes. 'We weten niet wat we moeten doen,

Thomas. Volg je mij? Ik breng je naar het stadhuis.' Zonder op een antwoord te wachten draaide hij zich om en stooft weg. Instinctief wilde Thomas hem achterna rennen, maar hij voelde een zachte hand op zijn schouder die hem lichtjes gebiedend staande hield: Anne. In een flits beseft hij dat alles niet echt was, en draaide zijn linkerduim die in een joystick geklemd was naar voren om zo in beweging te komen. 'Wacht. Wacht!' Hij verkleinde zijn afstand tot de jongen die in een waas om een hoek verdween. Na enkele klinisch ogende straten te zijn gepasseerd, met reeksen gevels in dezelfde kleur, doemde het stadhuis op. Het was een imposant bouwwerk, maar sprak toch niet bepaald tot de verbeelding: de ornamenten waren groots en ongeïnspireerd, de ramen waren glas in lood maar leken toch vreemd kleurloos, en de deur prijkte voorspelbaar in het midden. 'Volgt u mij, kom op, kom op!' De jongen stooft de treden tot de deur op, toverde een sleutelbos uit zijn zakken en stak zonder te aarzelen de correcte sleutel in het slot. Er klonk een bevredigende klik, waarna de zware deuren zwierig open zwaaiden. Thomas volgde op de voet, en gaf zijn ogen onderwijl genietend de kost: het was ongelooflijk hoeveel detail de omgeving bevatte. Geweldig dit, dacht hij. Fenomenaal. Na een voorportaal met hoog plafond en marmeren vloer werd hij naar een huiselijke zaal geleid waar

een oude man aan een bureau zat. De man zat licht voorovergebogen en tuurde naar een papier dat hij in een stel rimpelige handen geklemd hield. Hij had zilvergrijze haren en een kromme, grote neus. Een krullerige snor complimenteerde zijn gezicht en gaf het een plechtige en tevens toegankelijke uitstraling. Het was zijn opa. Daar zat zijn al vijf jaar dode opa op een stoel. Een verdriet vermengd met vreugde en melancholie overmeesterde hem en deed hem naar adem happen: hij wilde in zijn ogen wrijven, maar stuitte uiteraard op de headset die ervóór gebonden was. De impuls om op de oude man af te rennen onderdrukte hij met moeite, en in plaats daarvan drukte hij de joystick rustig in en stapte daardoor op het bureau af. 'Hallo opa,' zei hij trillerig. De man keek op en glimlachte weemoedig. 'Mijn beste Thomas, welkom! Neem plaats!' Hij wees op de vrije stoel tegenover hem, waarop Thomas gretig plaatsnam. Opa schraapte zijn keel. 'Mijn beste, lieve jongen. Jij hebt altijd gedacht dat ik alle antwoorden heb. Daarom ben ik de burgemeester van dit schattige dorpje: jij hebt me die macht gegeven. Ook al keek ik vanaf de zijlijn toe: toch vertrouwde je mij je diepste gedachten toe, en ik voel me gevlaid dat ik die mag ontvangen. Je bent een beste jongen, die helaas maar al te veel piekert en peinst. Maar waar we nu te maken mee hebben...' – bij deze woorden boog hij zich vertrouwelijk naar voren en dempte zijn krakerige stem tot een hese fluister – '...daar heb ik het antwoord niet op. Alleen jij hebt die. Ik kan je alleen de vraag geven die je op weg zal helpen. Die ons hier allemaal bezighoudt. Wil je die horen?' Thomas fronste zijn wenkbrauwen en staarde naar dat vertrouwde gezicht, genietend van alle herinneringen die naar de oppervlakte kwamen. De armen om zijn trillende lichaam heen, de woorden die hem zalig geruststelden. Het komt wel goed. Het verleden versmolt met de nepwereld om hem heen, deed die verkleuren, gaf hem betekenis en context. 'Over welke vraag heb je het?', vroeg hij uiteindelijk, en verschoof in zijn stoel. Opa liet een korte, dragende stilte vallen. 'Ik zal je die zeggen, beste jongen, maar vergeef mij als deze ietwat vaag of zelfs nutteloos schijnt. Dit is immers niet mijn feest: ik ben slechts de boodschapper. De vraag is: Wat is de kern?' Thomas genoot van een indringend oogcontact en liet de woorden onderwijl rustig op zich inwerken. 'De kern? Wat bedoel je. Mijn kern? De kern van deze wereld?' Opa haalde zijn schouders op en keek toen zorgelijk. 'Ik weet het niet, maar ik weet dit wel. De mensen in dit dorp zijn onrustig. Ze wijken soms af van hun nauwgezette plannen

omdat er iets in de lucht hangt. De orde dreigt verstoord te worden, en we weten ook waarom. De overkant roert zich.' Opa huiverde en wierp een schichtige blik op het grote raam dat een uitzicht bood op het plein waaraan het stadhuis grensde. 'Ik ben de burgemeester,' vervolgde opa, 'en ik heb een verantwoordelijkheid. Ik moet de inwoners beschermen tegen de overkant. Tegen het andere dorp. Ik weet alleen niet wat ik moet doen zonder jou.' De bloedserieuze toon waarop opa sprak maakte Thomas zenuwachtig en alert – meestal was de oude man luchtig en joviaal, wat erop duidde dat dit echt een verontrustende zaak was. 'Wat kan ik doen?', vroeg Thomas. 'Ik wil helpen waar ik kan', vervolgde hij. Hij was verbaasd over de vastberadenheid in zijn stem: die was de laatste jaren ver te zoeken geweest. 'Ik stuur je naar de overkant om die tot rust te brengen. Ik vraag je om de kern te vinden en te begrijpen. Ik vraag het je niet alleen als je opa die om je geeft, maar ook als burgemeester van dit prachtige dorp, om de inwoners te redden van een vreselijk lot. We vrezen dat de overkant ons anders zal verzwelgen. Er hangt een ominieuze wind. Begrijp je het?' 'Maar...maar wat moet ik doen dan? Gewoon erheen lopen en rond gaan kijken? Pleiten voor vrede?' Opa antwoordde hem, en legde nadruk op ieder woord om zijn woorden kracht bij te zetten. 'Dat weet alleen jij. Jij weet hoe je de boel daar tot rust kan brengen. Gebruik onze kennis en hulpmiddelen. Ga eerst langs wat winkels hier om je voor te bereiden. Graaf in je geheugen. Ik wens je veel geluk en succes toe, mijn beste jongen.' De glinsteringen in de ogen van de oude man verwarmden Thomas en deden de vragen die hij nog had verdampen, waardoor een onverzettelijke dadendrang bezit van hem nam. 'Ik zal het antwoord vinden, lieve opa. Ik beloof het.' Opa opende een lade rechts van hem, haalde er een gouden ketting uit, en overhandigde die aan zijn kleinzoon. 'Er hangt een foto aan van jou en je zus, lieve Thomas. Ik ben jullie nooit vergeten. Tot het moment waarop ik stierf heb ik aan jullie gedacht.' Met tranen in zijn ogen liet Thomas de ketting om zijn hals vallen, stond op, liep om het bureau heen, en omhelsde zijn oude opa stevig. Het leek alsof hij diens rimpelige huid voelde, ook al wist hij dat dat slechts een door verwachting ingegeven illusie was: zijn opa lag namelijk duizenden kilometers verderop, diep in de grond. 'Ik ga de kern vinden, opa. Ik ga de kern vinden en jullie allemaal redden. Vaarwel.' Met die woorden verliet hij de zaal, om zich richting de duistere overkant te begeven.

Voor de hand liggend

Lotte Polling

